

2

ALFA

Василь
ХАЛАХУР
«Стан
свідомості»

Стоїть
перед
люстром
і

роздягається
уявляючи
себе
жінкою

Не
шокується
будь
ласка

це
такий
стан
свідомості

Юрій КОХ.
«Різдвяний автопортрет»,
1980 р.

Яна

ІГОР
ЧЕНИЧ

Н о в е л а

Я був повержений самим її ім'ям. Яна. Я — на. На. Така одверта пропозиція. З першого погляду. Словесною сухозліткою, котра обсипалася з її життєлюбних, одверто виквітливих пуп'янків губ, вона мовби прикривалася, але тільки дражнилась, як дражнять начинені сексуальною вибухівкою тіла, ледь прихищені напівпрозорим пеньюаром: ні, не варто, навіщо, що з того, а насправді — ну, спробуй, що, несила, кишка затонка?

Вона говорить, говорить, а в очах займається полум'я, губи жонглюють соромітними чудесами і ніжка б'є об ніжку, вони сходяться і розходяться, ці білі манкі ворітця: вхід — входу нема. Ї є один тільки вихід — вп'ястися пальцями, зубами в пружну м'якизну, розвести стулки-розтулки, і в розчахнуті шир, глибину — піратським бригом, розтривожити, збрижити мліюче єство, відшторити завісу одягу: «Вистава починається, панове!».

Ні, я її спершу не хотів, хотів суто абстрактно, надто чітко все вчитавши межі рядків...

Чадна кав'ярня, специфічна клієнтура, розпалена винними випарами, серед неї губишся, як у лісі. Тісно, нас стискають ще дужче, силоміць приклеюють одне до одного проти нашої волі. Спершу боком до боку, стає гаряче, температура близька до кипіння, і треба пити на брудершафт. Пругкі язика в розімкнутих ротах одразу пристроїлись валетом, заметушилися, всмоктуючись і виштовхуючись, рвучись, мов з прив'язі, і поки що обачно тримаючись її.

Я зрозумів її з першого поцілунку. Перша спроба — і такий жар...

— Мене навчив так цілуватися чоловік.

— Але не з кожним стрічним.

— Ти не кожний стрічний. У тобі щось є... Правда, навіщо воно мені?

Слова словами, а рука вже впала на розкішний роздвій її стегон, ледь прихищених тонким шовком, і Яна великодушно дозволяла собі не помічати мого скрадливого плакування вгору — все вище й вище, аж поки далі нікуди, а коли помітила, не прогнала, прип'яла мою долоню своєю: «Не треба».

Недопита пляшка коньяку вкладається в торбинку. Вулиця, завчасу спорожніла, присмерк дерев, і стомленими хортами машини відчепилися від нас. Троянда од самітньої квіткарки розквітла біля грудей Яни. Квапливий, мовби нерішучий переступ блазенької загорожі, і заохотливий згин старого в'яза приймає нас до себе, мов у крісло.

Листя пожовтіло і трохи осипалось. Його золото і золото трунку... Ніжність через посередництво теплого вологого горляти пляшки, і ось вона вже не потрібна, губи до губ приходять навпростець. Теплий бархан її персів, спантеличено шукаємо одне одного і знаходимо на горі собі, на втіху. Ослизнувшись на лагідному оксамиті її шкіри, пальці заблукують у трикутному кущику, з-під якого бере початок невмируща криничка.

Під раптовим ковпаком темряви розпусна троянда квітне й квітне на сухому сучку. Яна, роз'ятрена моїм язиком, п'є вже з іншого джерела.

Не встояти, спробуй втримайся, і нащо... Однак розпинати таку жінку на опалому листі?

— Я знаю, я все знаю... Я тебе відчуваю, як себе. Ходи до мене...

— Але як?

— Отак, отак... О божечку, вже пізно. Додому час. Ти ж хоч не покинеш мене саму?

На вулиці вона згадала про троянду.

Ї я подерся крутосхилом, темно, не знати стежки до нашого нерестилища, проте невидимі імпульси кличуть і кличуть мене, ніби радіомаяк. І ось вона, забута. Пелюстки гаряче розкриті, збудлива і ніжна, троянда нестримно притягує мене, і я цілую її ніжно й жагуче — достоту Янине лоно...

Холостяцька квартира на восьмому поверсі, Яна тут гостя, але і я почуваюся гостем у храмі Венери.

— У мене година, одна лише година, — нетерпеливиться, натякає Яна.

Під одягом гольфстрімне струмвання тепла, легкі пасати від маяння її одєжі. Як це збагнути, досягнути — вхідчини в нову жінку, пірнання в непрозорні глибини зоряного плеса? Без весел, без стерня плинеш з напруженим вітрилом, занурюєшся і розтинаєш форштевнем буруни й літепла. Усе раптово викінчується і починається знову, пальці і руки, натягнуті п'яльці, п'янке рукоділля, шиття-вишивання, плетиво вигадки... Незнані п'яді, невиситима спрага, стоглавий голод.

— Тут, тут і тут... А я ще не знала, не

Засновники: фірма «Довіра» і С. М. Чирков (свідцтво про реєстрацію: серія КП № 579).

Видавець: фірма «Довіра».

Головний редактор С. М. ЧИРКОВ.

Редакційна колегія:

В. П. ВЕРЕСЮК (редактор відділу ілюстрації),
І. В. ЛУЧУК,
В. І. МИТРОФАНОВ,
М. РЕВАКОВИЧ (США),
В. І. СТАХ (редактор відділу),
М. М. СУЛИМА,
В. В. ЧИСТЯКОВ (редактор відділу).

Літературний редактор

В. Я. Митрофанова.

Художньо-технічний редактор

Р. О. Марковець.

Макет В. П. Вересюка.

Фотоілюстрації О. С. Задираки.

Ілюстрації О. О. Міхнушова.

Підписано до друку 30.06.92 р. Формат 60 × 84 1/8. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 6,0. Умовн. фарбовідб. 26,0. Обл.-вид. арк. 8,5. Тираж 20000 пр. Зам. 0158202.

Адреса редакції: 254119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38-44.
Телефон для довідок: 211-02-78.

Комбінат друку «Преса України», 252047, Київ-47, просп. Перемоги, 50.

При передруку матеріалів посилання на журнал «Лель» обов'язкове.

Ціна договірної.

зазнала цього. Ох, упізнала одразу —
моє...

Тане час, як бурулька під сонцем.
Розтулені рожеві вуста співають
початок зливи, і умлівання її, і її
пригасання. Ані миті розлуки, та про-
щатись пора. Замітає завірюха одежі
Яну. Красива і горда, підмінена лихою
годиною, — кого я щойно обнімав?

Її приходи́ни, її відходи́ни, мов
потопання стомленого сонця у
безвітряне, та ще хви́льне плесо. Я —
на... На — я. На — мене. І я беру, беру
її, скільки мо́ці, і коли вже немає, зда-
валося б, ніяких сил, вона легко вдму-
хує життя в охляле па́гіння, і знову
розквіт і сквіт — до болю, до знемоги.
Сп'яні́ння, з'яні́ння...

Яна — золотиста рибина в сітях
песто́щів, збли́скує її молоде плече
чи зрі́лі перса, сонячне сплеті́ння і
місячні стежи́ни її ніг, що впадають у
нескінченний овид лона — цієї
чарівної, цієї вічно юної обманки. За-
рошена поці́лунками і розхлю́паним
сім'ям, Яна — великий тропі́чний
плід. Плід екзотичний і чимось
рідний, земля́цький... То вигне́ться
аркою хви́лястого мі́стка, то зсуне́ть-
ся по мені під́ятим соня́шником, за-
чепивши́сь за мене, неначе за со-
ломинку, то стелеться ворухким
покосом, де я паную і рабую, даю і
беру, не в змозі ні відмовитись, ні
відмовити, коли гу́зир одві́яного
клунка вже не просить ніякої но́ші.

Яна — скри́пка, Яна — му́зика...

Проща́ння... Такі жі́нки ні́коли не
належать одному чолові́кові. Такі
жі́нки — надба́ння ці́лого світу, грі́х їх
брати на прив'я́з і відпу́скати грі́х...
Коли я про́воджаю Яну, у вагонах
метро і трамва́їв ще тихо до́тліває
наш злю́б, спалахуючи в зі́ткненнях
погля́дів, доти́ках пальці́в, одзвуків
слів.

Під буди́нком, де треба вже рвати
це сатани́нське коло, спотика́ємось
об обби́ті зеленою бляхо́ю двері́, про-
валю́ємось у них, і все почина́ється
знову. У прово́куючій темря́ві слі́по
натика́ємося на виступи й впа́дини
плоті́ і по́при застере́ження оде́жі
розгубле́но й незлагодже́но втамо-
ву́ємо виві́т жаги.

Збенте́жено видобу́ваю з неї́, з-під
неї́ зво́ложено руку. На устах Яни

краплі, мов міся́чні скрапи з весла —
під непри́каяним лі́хтарем бачу її во-
ста́нне і встигаю змахну́ти з щас-
ливого ви́ду іскри́сті роси́нки, як
сльози.

Не скоро отямлю́ю кров на свої́й
руці́, яко́ю голу́бив Яну. Її́ свята́ і
грі́ховна кров... Щастя́ й розгуба́. І
чорним воро́нням налі́тає на мене
зворохо́блений гу́рт, шма́тує тупо й
люто. За ко́жну мить радо́щів, за ко́ж-
ну хви́лину вті́хи, за ко́жну бенте́гу
чека́ння.

— Го-го-го,— коти́ться пу́стельною
вулице́ю.

— На, на, на! Я — на-а-а...

Досі нас повчали іноземні сексологи, від чого дуже страждала наша національна гордість. Але доля мене звела з людиною, котра є щирим українським патріотом, автором праці «Хрестоматія українського сексу». Читачі моєї повісті «Діви ночі» ("Дзвін", 1991 р.) вже здогадалися, про кого мова. Так, це улюблена вами пані Аліна.

Нещодавно ми знову з нею зустрілися.

Ю. ВИННИЧУК. Пані Аліно, читачі елітарного часопису і в сфері сексу мріють про елітарність. Що б ви могли запропонувати для задоволення найвишуканіших забаганок? Пригадую, колись ви посилалися на термінологію Роксоляни. Хіби вона лишила по собі якісь трактати?

П. АЛІНА. Ви вгадали. Уже читачі П. Загребельного дізналися, що Роксоляна писала вірші. Але я роздобула і її унікальні «Записки з гарему». Це вершина не тільки української, але й світової еротичної літератури.

Ю. В. Пані Аліно, чи ви вже комусь пропонували цю національну реліквію?

П. А. Так, мала необережність... Але тепер я передаю її вам з умовою: публікувати без скорочень чи умовних крапок.

Ю. В. Якою мовою писалися «Записки»?

П. А. Вірші, як відомо, Роксоляна писала турецькою мовою. Але «Записки» мали надто інтимний характер, і задля обережності Роксоляна написала їх тодішньою українською мовою. «Записки» вивіз із Стамбула Агатангел Кримський, однак не зміг їх ніде опублікувати. Вони зберігалися в нього аж до арешту в червні 1941 року. Архіву академіка енкаведисти не встигли розібрати і покинули в порожній квартирі. Один німецький офіцер українського походження обійшов усі квартири і познаходив там багато цінних матеріалів. Серед них і «Записки» Роксоляни. Я з цим офіцером зазнайомилася рік пізніше у Львові. Зайве описувати, до яких хитрощів я тільки не вдавалася, аби виманити реліквію. І тепер я бережу її, як зіницю ока. Вам передаю ксерокопію.

Згідно з вимогами власниці рукопису пані Аліні, твір Роксоляни буде опубліковано повністю, без будь-яких скорочень. Тому наперед попросив би читачів не гніватися. Мушу вас запевнити, що і я, грішний, не раз червонів, готуючи реліквію до друку. А це свідчить, що я все ж не такий зіпсований, як вважають там нагорі.

Рукопис, який роздобула пані Аліна, це значно пізніша копія, датована «Літа Божого народження 1724 місяця августа 10 дня. Рукою власною отписала Ганна Лашкевичівна в граді Константинополю». Таким чином, рукопис уже при переписуванні мусив зазнати деякого редагування, адже оригінал від копії відділяє майже два сторіччя. На щастя, переписувачка, очевидно, походила з Галичини, бо не піддала виправленню безліч діалектизмів і полонізмів.

Однак для потреби сучасного читача я вніс окремі правки, розставив розділові знаки, вкоротивши довгелезні речення, зробив ряд стилістичних новацій, які, проте, жодною мірою не спотворюють ані змісту, ані духу пам'ятки.

Публікація твору Роксоляни переконливо доводить, що і в нас був свій ренесанс, і що й наш народ має свого «Декамерона». А головне: не такі вже ми і цнотливі, як це нам намагаються вбити в голову. Ми теж Європа.

Юрій ВИННИЧУК

Відомий український письменник Юрій Винничук люб'язно запропонував «Лелю» публікувати на своїх шпальтах твір, що його видрукував на сторінках, а точніше, на своїй персональній сторінці, найпрогресивнішого (після «Леля», звичайно) львівського видання «Post Поступ». Але гені[т]альному трактатові передувало не менш гені[т]альне інтерв'ю, частину якого пропонуємо зараз шановним читачам.

Я Настасія Лісовська, през его милость господаря мого і малжонка Сулеймана рекома Насеки Hurrem, видячи, їж всі речі, іле їх есть на сем світі, одмінні і менущі суть, тільки час смертельний каждого, на світ от живота матки его рожденного, минути не може, а ні мене, прето я, маючи то перед очима моїми, ачколвек будучи при господарі мому королеві Сулейманкові, списати хочу житіє гаремное.

Читала юж-ем писанія о коханню од грекинь списані, од сарацинок також, іно нігди не чула, жеби русинка тое писала. Прето, будучи в зуполной пам'яті і цілому розумі, сим писанієм моїм, во всім розмисельне справуючи его,

РЕМНОЄ

*ПРЕЗ НАСТАСІЮ ЛІСОВСЬКУ З РОГАТИНА,
ЖЕ Ю РОКСОЛЯНОЮ ПРОЗВАНО,
ПРАВДИВО СПИСАНОЄ В РОКУ 1548.*

хочу прислугу вчинити для всіх, которії в коханню знаходять радість і втіху, ажеби надалій то еще кунштавній справовали і не гляділи на тоє спросно (себто не вбачали розпусту — тут і далі в дужках пояснення упорядника).

Юж у Сучаві відала я от мурзи Кирея, которий купив м'я, же везе м'я впрост до короля турчинського. Відаючи се, було мі легше, як іншим невольницям, зносити ціле тото мандрованє. От Сучави до Константинополя цілих 60 миль.

В дорозі не було жадних пригод, леч то, же напали на нашу валку при переправі на Дунаю, гди виїхалисьмо з Олтениці. То були якісь гайдуки і було їх чимало, але турки раду їм дали і побили дуже так, же половина трупом лягла.

Як-єм не тужила за домом, але молилася, аби Господь даровав побіду туркам, а не гайдукам православним. Гайдуки тії видалися мені лихішими за поганів.

До Константинополя вїхалисьмо пізно ввечері і ту відразу нас поділили — кого на базар невольничий, кого мурзам спродати, а м'я і еще одну молоду панну повезли в палац королівський. Тая панна звалася Гальшкою і полонена була в Підгірцях. Мала пишне біле волосся, а я

на одміну чорне. Мурза вповів, же то ся має королю вподобати. Гальшка цілу дорогу скімлила і співала сльозних пісень, а я іно мовчала і думала, що нас чекає.

— Чи ваш король еще молодий? — спиталися в мурзи і дуже втішилися, гди оповів, же на десять літ є от мене старіший.

Не мала я певності, же захоче він мене лишити при собі, боялася, же Гальшка єму вподобась дужче, а може, відішле назад до мурзи. Для того не плакала-м, їла що давали і дбала-м за собою як нігди в житю.

В палаці нас привели до чудовного покою. Ту, впрост у покою, був невеликий ставок, вилочений камінням, здоблений ружним цвіттем так, же виглядало, як в гаю. По всім покою сиділи в клітках птахи, а що було юж пізно, то не чулося співу.

Ту ся двері втворили і вийшов якийсь молодий пан у пишній одежі. Я внет-єм (враз) замерла і почула-м, як серце моє б'єсь у грудях. І страх почула-м такий, же ноги мі задрожали, як ковила, і туй-туй була би-м впала. Таке було моє переживанє. Але мурза, відав (видно), тоє зобачив, бо шепнув, же не єсть то король, але найстаріший євнух іменем Мехмед Саїд, і же маємо слухати єго у всім.

Ту нас мурза лишив самих, вповівши євнухові, же прийде завтра по гроші.

— Називаюся Мехмед Саїд, — сказав євнух. — Мушу вас оглянути, чи нема якої скази (ганджу). Скиньте зі себе тоті лахмани.

Я помислила, же певно жартує. Нігди ні перед ким ся не розбирала. Але він еще раз повторив тоє, юж твердим голосом. Гальшка зачала розбиратися перша, я туж за нею. Як-єм дійшли до самих сорочок, під которими було леч голе тіло, то ся зостановили і чекали, поки той не сказав: «Далій!»

Що мала-м робити? Скинула-м през голову сорочку і в страсі затисла є в руках так, же затуляла часть мого тіла. То само вчинила Гальшка.

— Киньте на діл! — повелів євнух, і випустилисьмо з рук сорочки.

Стояли перед ним і диготіли (тремтіли) цілим тілом, а він роззирав нас наперід з лица, а тогді зайшов за спину і дивився довго. Потім повелів нам зогнутися вперед і взятися руками за коліна. Думала-м, що вму. Кров мі до голови прилила, як він роззирав нас іззаду.

— Чи єсте дівицями? — спитав.

Схвальню му відповіли, але не йняв віри, а підступив ближче і тут-єм зачула, як єден з єго пальців гвалтовне втискуєсь у місце, котрого, як сам Бог відає, нігди ся не діткнула рука чоловіча. Страшний дроз схопив моє тіло від того єго починання. Що то за трахітлива година для моєї цноти! Палець втиснувся ще далій і ту юж скрикнула-м, одчувши біль. Сльози мі проступили на очах і про свою недолу помислила-м гірко.

То саме євнух учинив і з Гальшкою, і вона також скрикнула, а ускрики тії відізвалися втішним мруканем євнуха.

По тім звелів нам випростатися і плеснув у долоні. До покою зайшло кілька невіст у шальварах таких хупавих, же проз них мож було тіло голе зобачити. Подали нам

тоненькі єдвабні накривальця, в котрі ми загорнулися, та повели нас кудись довгими сінями, аж поки не попались-мо до покою, же в нім клубочилася пара, а замість долівки була вода. Невісти без слів друили (штовхнули) нас у воду. Вода була гаряча. Невісти шубовсьнули за нами і зачали нас мити.

Гаряча вода розпарила так, же-м зневоліла до краю і давала зі собою чинити, що ся їм багло.

Вимивши нас, вивели з води і витерли рушниками, а тоді дали таку саму уберю, якую і вони мали, а то була куденька сорочинка і ружовії шальвари з очуриком, як то в нас хлопці мають. На ноги дали плетені з шкури капці, що мали дзьоби задерті догори.

Ож була така помучена, же не пам'ятаю, як нас доправили до іншого покою і поклали обох спати на низеньку постелю. На столикові побіч я ще уздріла тацю з виноградом, грушками й сливами такими завбільшки, як п'ясть, але сили не мала вже на вечерю і внет заснула-м.

Врано розбудила нас музика, которая линула десь іздалини, і дівочий спів. Гальшка взяла тацю з овочами до постелі, й так ми поснідали. Щойно скінчили снідане, як ся двері втворили і появилися ті самі невісти, що вчора. Казали йти за ними. Завели нас знова до тої самої лазні. Ту вже чекав Мехмед Саїд. Звелів нам вклякнути на долівці і ліктями на подушки спертися.

Помислила-м, же знову її обзирини настали, але як зачав мі щось запихати у друге соромнеє місце, то зойкнула-м зо страху.

— Не бійся,— сказав до мене,— то іно для того, аби вимити тебе зісередини.

Нігди-м про таке не чула, щоби теплу воду до черева нагнітали. Вода тая вливалася в мене в незміряній ілості, аж мі ся здавало, же скоро лусну. Не боліло м'я, не дошкуляло, але чуламся зле. Гальшка не переставала квилити, аж на ню мусив євнух grimнути: «Цить!»

Аж от урешті скінчили нас заливати водою і сказали сісти на великі гладушки та й ту всю воду, котореє влито в нас, назад виляти. Не так мі то було прикро, як встидно, же стілько людей приглядаються. Мислила-м, же тая вода нігди ся не скінчит, так зі м'я ляло. Тільки-м Бога молила, аби то вже ся борше (скорше) скінчило.

Як було по тім, то знова нас у гарячу воду подруляли і зачали шурувати і вимивати. Далій вивели з води і оглянули нам тіло. На ногах нижче колін мала-м трохи волосся. Євнух посмарував мі ноги чимось липким і зачав голити кривим ножом. Невісти зак (тим часом) голили Гальшку.

По ногах дійшло до пахвин, а по них казав мі розтулити ноги. Ту вже він насмарував густою піною і гди приставив до живота мого того кривого ножа, серце мі аж підскочило. Але він не зважав на м'я ані мент. Шкробав доти ножакою, доки не виголив живота мого так, яко і решту тіла.

Ож не мала-м сил ані плакати, ані стогнати, як Гальшка. Певно же ті невісти не дуже зручно тоє чинили з нею, бо весь час йойкала.

По голінню настала пора на нове смароване, але тепер то було якесь пахуче, навподіб олії, мастило, котрим м'я висмарувано було від стіп до шиї.

Може, тепер вже кінець буде, але марні мої сподівання, бовім зачали нам лиця малювати. Брови трохи повищипували, а тоді сажаю

почорнили, вуста насмарували червоною мастю, а на поличках (на щоках) дали ружову барву. Але й тоє було не все. Бо еще нам поклали в рота по жмінці якогось вапна і казали жувати. В роті пощипувало і лоскотало. Ледве-м дочекалася, гди врешті мож було тоє плюнути і виполоскати рота.

Гди мені показали дзеркало, я себе не впізнала. Зуби мала-м тепер такі білі, як сніг, а язик, як жар, червоний.

Знову нас повбирали, на пальці насадили перстеники, на шиях почепили коралі, а волосся заціпили коштовними шпінками.

Євнух взяв м'я за руку і повів за собою.

— А Гальшка? — спиталася.

— До неї також пора дійде,— відказав євнух і запровадив м'я до покою, в котрім стояла іно величезна постіль під сукняним дахом, а в високих глеках було повно квітів.

По другім боці покою сиділо три молоді панни і грали на торбанах, тихенько наспівуючи.

— Спочинь собі,— сказав євнух і покинув покій.

Після вапна мене діймала спрага, і я налила собі з кувлика в горнятко. То не був узвар, як-ем гадала собі, іно вино з винограду солодке, як мед, і нічого так не хотілося, іно полежати в постелі. Не знала-м, чи можна.

Щойно-м сіла на постіль, як ся двері втворили і зайшов до покою чоловік у багатім вбранню, гаптованім золотою ниткою. З того, як ся підорвали на ноги панни і зачали ся вклоняти, здогадалася, же єсть то сам король. На зріст був не багацько вищий за м'я, в тілі теньгий (ситий), лице мав гарне, засмагле. Такої м'я обзираю, бовім зірвалася на рівні і стала як вкопана. Дивилася на него, ані на змиг не зводячи очі. Так було, заки сам не відвів, усміхаючись до себе.

РОКСОЛАНА.

Робота невідомого художника, 1596 р.

Захоплена в полон 1520 р. і продана в султанський гарем.

Як дружина Сулеймана I Пишного відігравала значну роль у політичному житті Туреччини.

Панни знову сіли попід стіну і заграли. Король підступив до м'я і повів:

— Казали мі, же-сь гарна дуже, але же аж така, не сподівав'ємся.

Я зась ма:

— Певно, маєш в гаремі не єдну такую гарну.

— Ні, такої, як ти, не маю.

Іно ту ся спохопила, же рік (говорив) до м'я не турчинськими, а словами словенськими, котрі я легко тямил.

— Чи ти не є турок?

— Моя мама боснійка.

По тих словах притяг м'я до себе і сілисьмо на постіль. Гдиби навіть ставлення опору лежало в моїй моці, то скрайне помішанне завадило мі яку-колвек скутечність. Скоро тільки обняв мене єдною рукою, як туй уста его припали до моїх, а язик зачав ластити мі піднебіння і з моїм язиком бавитися. През кожду часть мого тіла перебігав незнаний вогонь, же го підсичувала розкош предивна, і намість голосних окриків видавала-м тільки тихі зітхання. Аж ту его друга рука розв'язала мі очурика так, же шальвари опали з пояса, почула-м, як пальці его розсувають мі стегна, а оден палець зачинає втискатися до мої розкішниці і гвалтовне там грайсувати, як жеребець у вівсах. Було мі лячно, але стегна самі собою розсунули. Кождий го цілунок справляв мі щораз більшу приемність, хочай обливали м'я рясні рум'янці.

Єще барз зарум'янилася, кгда він мою руку поклав межі свої стегна і стиснув ю mocno. Зара під рукою зачула, як щось ся побільшує і ворухаєсь. Кгдаби навіть хтіла забрати руку, то не була би-м у стані тоє вчинити, бо так сильно притягало мене до того створіння незнаного, котре там ся сховало і під моїми пальцями, як пупляк, розросталося. Не відала-м вправді, з чим маю до чину, єднак кожде дргніння его приправляло (доводило) м'я до невиповідального помішання. Не мала-м ані найменшого розуміння, яких страшних вражінь маю єще зазнати за справою того, кого будила до життя моя долоня.

Тим часом король єдним скорим рухом позбавив м'я шальварів, а відтак і кошульки, оголивши м'я всю. Єго очі, налиті вогнем, металися по мому тілові.

Аж от і він позбувся одежі і поклався на мені, виціловуючи шию і груди, далій зачав цілувати мій живіт, аж мі корчі пішли по тілу. Зуби го покусували мої кучерики, а пальці знова ластили розкішницю, проникаючи в неї то поєдинчо, то по двоє, а то аж по троє.

А кгда его язик став їм до помочі, то юж не могла-м ся стримувати і застогнала-м. Він же тоє зрозумів jako заохочення і язик его зачав розгортати пелюстки єдну по другій.

Тепер юж перебувала-м у такому омлінні, же кгда ліг на мені і вмістив межі стегна ми щось важке як кість слонова, то не чинила-м жадного опору, а обійняла го і притисла до себе. А він з великою силою вдирався у мене. Була-м як те звірятко на вівтарі, а він — навподіб різника, которий намірився принести офіру. Висмоктуючи з ошпалінням мої вуста і перса, непрервано поборював перешкоди, же їх ставила на шляху моя цнота, роздирав і розшарпував м'я на частки, але врешті нагле получения наших тіл ознайомило, же ціле тоє жахне кореневище заглибилось ве мні. Не могла-м далій знести жахливих тортур і, видавши оклик розпачливий, омліла-м в раменах окрутного войовника.

Не відаю, як довго пробувала-м у тім щасливім стані знечулення, але повернув м'я до життя той самий прошиваючий біль, которий перед хвилию спричинив непритомність. Була-м далій в обіймах мого пана і чула-м, як, лежачи на мені, рухався вгору і вділ, а кождий рух его булав болів м'я, мов притин штилету. Раз по раз скрикував: «О Магомет! О Расул!» — і при тих ото словах занурювався ве мні до останку. Белькотав єще багацько ріжних слів по-турчинському, которих не тямил-м, аж врешті тоті его штрикання повергли м'я у пропасть темну і безконечну, же в ю полетіла-м коміть (вниз) головою, а скрик мі став упоперек горла і думала-м, же вмираю, же янголи підхопили й понесли у мלאку сизу.

Але довго се не тривало, бо невзабарі ся знову отямил і почула-м, же він роздирає мою розкішницю поза границі витрималості. Як далеко ся заглиблював, Бог оден відає, але мі ся здавало, же юж до самого серця добувся і зараз моє черево трісне.

І ту, кгда-м ся юж наготувала єще раз знепритомніти, запукав хтось до дверей. Король гвалтовне зірвався з постелі.

По хвилі ся вернув і, зобачивши моє бліде лице, осміхнувся:

— Не бійся. Більше не буду тя мордував. Мушу їхати. Емір Акхісару збунтувався.

Повівши тоє, покинув мене, а я подякувала-м Богови, же напоумив того еміра збунтуватися, і невзабарі заснула.

(Далі буде.)

СУЛЕЙМАН І ПИПНІЙ.

Робота невідомого художника, 1596 р.

Полонившись спочатку красою наложниці, турецький султан дедалі більше почав цінувати розум Роксолани, прислухатися до її порад і думок.

ЯК ПОЗБУТИСЯ НЕБАЖАНОГО ЗАЛИЦЯЛЬНИКА

Чудово розумію, що більшість дівчат мріють про симпатичного, тактовного, веселого, розумного, освіченого, енергійного... — одне слово, такого, як я, хлопця. На жаль, на вулицях, у парку або кафе здебільшого починають залицятися зовсім інші, не такі, як я, чоловіки. Де і як познайомитися з тими, класними хлопцями, я ще розкажу, але спочатку треба якось позбутися цих осоружних залицяльників. Спровадити їх часом буває не просто. Ось кілька порад про всяк випадок.

РОЗВЕСЕЛІ парубки з хамуватими манерами сунуть вулицею за тобою, захоплено вигукуючи: «Та подивись, які ніжки! А фігурка — самий тиць!..» — чи щось подібне. Насправді вони тільки й чекають, щоб ти щось їм відповіла чи навіть образилася. Не ображайся: гріх сміятися з убогих на розум. До того ж будь-яка реакція з твого боку викличе в них ще більше завзяття. Тому наддай ходи і йди від них мовчки.

НЕДБАЛО поголений інтелектуал у кафе гіпнотизує тебе поглядом і натхненно бубонить про те, що «життя — гидка штука, всі жінки — жорстокі дури-світки, але ви не така, я бачу по очах...» Не варто сперечатися щодо першої частини цієї промови. Краще зразу повідомити, що ти нічим особливим від решти жінок не відрізняєшся. Не варто також затягувати «інтелектуальну» розмову, а в найближчій паузі заплати за каву і йди собі. Йди, навіть якщо співбесідник у розмові використовує такі малопопулярні слова, як «Руссо»,

«Пікассо», «серсо» та «екзистенціалізм». Утім, якщо останнє слово він промовляє без запинки, можеш хвилин зо три послухати — раптом щось ще цікаве почуєш? Хоча все ж таки краще йти зразу.

ЧОЛОВІК середніх років сідає поруч з тобою на лаву в парку. Зовні цілком безпечний. Цікавиться твоїми оцінками і перспективами після школи. Розповідає дотепні випадки з власної біографії. Запрошує подивитися колекцію екзотичних метеликів, яка є у нього вдома. Рекомендую в такому випадку безневинно поцікавитися: «А чи не можна вашу колекцію подивитися завтра з моїм другом (не подругою!)? Знаєте, мій друг просто схиблений на тих екзотичних метеликах, йому так цікаво буде». Майже напевне можемо сказати, що відповідь буде вельми невиразною.

ОСОБЛИВИЙ випадок: симпатичний парубок поруч у трамваї. Виходить на одній з тобою зупинці і радісно дивується, що йому в той самий бік, що й тобі. Починає розмову. Біля твого будинку невпевнено цікавиться, чи зможе побачити тебе ще раз.

Тут усе залежить від того, наскільки він тобі сподобався. Симпатичний все ж таки. Одне слово, спробуй перевірити його на час — погодься на побачення через три дні. Якщо він не забуде, хтозна — може, щось у цьому є...

Втім, про це — наступного разу.

ЛЕЛЬ-залицяльник

ЧОЛОВІЧІ СЕКРЕТИ

цілковитой незбудливості.

Згодом настає період другий — незбудливості відносної. В цей час під впливом якихось несподіваних пестоців або подразників, під впливом емоційної новизни (скажімо, це перший ваш сексуальний контакт) або контакту з особливо бажаним партнером чоловік може виявитися готовий до повторного акту. Але для цього потрібні нетрадиційні умови.

Втім, у деяких чоловіків юнацького віку стадія незбудливості буває практично непомітною, коли вони здатні проводити повторний коїтус мало не відразу після першого. Однак це спостерігається рідко і у вельми обмеженого кола чоловіків.

Все це треба пам'ятати жінкам, особливо молодим, аби не виникала у вашій голові крамольна думка, ніби коханий вас «не хоче» або «ні на що

У кожного чоловіка є свій секрет — така особливість, якої не має жодна жінка, але про яку знати принаймні бажано, щоб не викликати небажаного конфлікту.

Річ ось у чому. Після еякуляції у чоловіка відбувається різке зниження нервової напруги і настає **стадія незбудливості**. До того ж ця стадія поділяється на дві частини: період цілковитой незбудливості і період відносної незбудливості. Що це означає?

У періоді цілковитой незбудливості ніякі витончені пестоці ні від якого (навіть найбажанішого!) партнера не спроможні стимулювати чоловіка для повторного статевого акту. Більше того, дотики до геніталій у цей період не тільки не приносять чоловікові задоволення, але й викликають неприємні відчуття, а часом і біль. Оцим і характеризується період

ХТО У СВІТІ НАЙГАРНІША?

Одразу і цілком щиро відповідаю: це ти, моя читачко. Ти найгарніша, та найчарівніша, та найвродливіша. Саме ти. Ти. Я тебе жодного разу не

ніхто їм такого не казав. Але тепер ти знаєш.

Отже, випростай плечі, підведи свою голівоньку, внутрішньо

симпатичних парубків поглянув на тебе, одразу ж якщо й не закохався б, то принаймні зацікавився. Шкода тільки, що час у нас нині такий, м'яко кажучи, швидкоплинний, і загальної, тим симпатичним парубкам, поглянути на тебе. Поглянути — і захопитися. Прикро. Ніколи їм, буцім, гроші треба заробляти.

Прикро. Згодом вони, звісно, схаменуться і захопляться. Але на той час ти вже сама в їхній бік і не подивишся. Бо й статура в них уже не та, і живіт, і кучері десь подінуться, хіба це парубки?.. Одне слово, як каже Жванецький, «споживацьке ставлення до жінок змінив на захоплене. А вони, на жаль, навпаки. Ну що ж — нічого...»

Воно таки нічого. Але прикро. Бо зовсім нічого. А хотілося... Тому не варто гаяти часу, краще навчитися привертати до своєї вроди увагу симпатичних парубків уже тепер, поки вони ще парубки, а не дядечка з животиками. Хоча й з гаманцями, але з животиками. А в хлопців, може, й гаманця ніякого немає, натомість є інші позитивні риси. Ну, самі розумієте.

Отож — не гаятимемо часу і візьмемо бика за роги. Останній вислів, звісно, метафоричний, але в даному конкретному випадку його можна розуміти буквально, оскільки, якщо хочеш знати, двоє з трьох чоловіків мріють, щоб їх завойовували жінки. Тобто не наважуються зробити перший крок і чекають, поки його зробить представниця слабкої статі. Тобто ти.

ЧОЛОВІКИ КАЖУТЬ...

Жінки і політика — то найулюбленіші теми чоловічих розмов. Стосується це не тільки звичайнісіньких собі парубків, наших сучасників, але й людей великих, тих, кого часом називаємо ми своїми вчителями.

ПЛУТАРХ, скажімо, жив на світі дуже давно і був давньогрецьким письменником, філософом-моралістом, одним із тих, кого охоче читали і за його життя, і в наш час. Але й він чимало рядків присвятив улюбленим чоловічим темам. Політики ми тут не торкатимось, а от його роздуми щодо жіночої долі можуть згодитись і вам.

ЕЛЛІНАМ, які служили у війську Кіра, воєначальники наказували зустрічати ворога мовчки, якщо він атакує з криком, і, навпаки, кидатися на нього з криком, якщо ворог мовчить. Розумна дружина, поки розгніваний чоловік кричить і лається, зберігає мовчання, і лише коли він вгамується, вдається до розмови, аби пом'якшити і заспокоїти його.

бачив, але охоче повторю: ти у світі найгарніша. Бо давно і абсолютно впевнений, що не буває на землі негарних дівчат. А бувають лише такі, які не знають, що вони гарні, оскільки

посміхнися собі — і подивись у люстерко. А тепер скажи відображенню: «Я красива, красива, красива...» Правда ж, красива? Знаю — правда. І якби зараз хтось із

не здатний». Стадія незбудливості в чоловікові запрограмована самою Природою, це вона, матінка, дає йому перепочинок. Адже біологічна роль чоловіка — давати повноцінну сперму. За умови повторної еякуляції після нетривалої перерви якість еякуляту, його запліднююча здатність, суттєво знижується. Тим-то й потрібний певний час незбудливості для відновлення запліднюючих якостей сперми. Біологічна ж роль жінки полягає у прийманні сперми, тому Природа і не встановила для жінок бар'єра у виконанні цієї ролі.

Тривалість цієї стадії незбудливості у чоловіків суто індивідуальна. З віком вона збільшується, але це аж ніяк не говорить про якісь сексуальні вади. Врахуйте.

ЛЕЛЬ-сексолог

ПОПЕРВАХ, особливо молодят, слід стерегтися суперечок і сварок, адже навіть склеєні горщики спершу легко розсипаються від найменшого поштовху; зате з часом, коли місця з'єднань зміцніють, ні вогонь, ні залізо їх не беруть.

ЖІНКИ, котрі вважають за краще попихати нерозумними чоловіками, аніж слухатися розумного, нагадують тих, хто в дорозі вважає за краще вести за собою сліпого, аніж іти за людиною зрячою, що знає дорогу.

Зваж на це.

А тепер — найголовніше. Ї це **НАЙГОЛОВНІШЕ** варто запам'ятати на все життя!

Народна мудрість учить нас, що «по одержі зустрічають, по розуму проводжають». Здебільшого люди значуще підкреслюють другу частину вислову, геть-чисто ігноруючи першу. Аніскільки не заперечуючи користь розуму у стосунках між дівчатами і хлопцями, все ж таки повернуся до першої частини прислів'я. А вона недвозначно стверджує, що зустрічають передусім за твоєю зовнішністю. Наші предки розуміли це ще тоді, коли й гадки не було про такі науки, як психологія чи статистика. А вже сьогоднішні представники цих наук дійшли такого висновку:

Щоб справити позитивне враження на незнайому людину, достатньо в середньому чотири хвилини.

Чотири хвилини — оце і є той самий час, коли «по одержі зустрічають». Саме за такий час людина встигає виявити в незнайомцеві риси і рисочки, які їй не подобаються. А якщо протягом чотирьох хвилин ми таких негативних рис не виявили, то незнайомиць нам подобатиметься.

Доречно буде також нагадати, що 80 відсотків інформації із зовнішнього світу ми одержуємо через зір. Виходячи з цього, не надто складно зробити такий висновок: варто уважніше придивитися до своєї зовнішності та манер, якщо хочеш мати популярність у товаристві і привертати до себе погляди навіть тих симпатичних парубків, які дуже поспішають робити гроші.

То що, придивимося?... Чую, чую вже нетерплячі голоси: «Та кажи швидше, що і як треба робити!» Чую — і відповідаю: не поспішай! Або, принаймні, вдай, ніби нікуди не поспішаєш. Бо «скорий поспіх — людям посміх», — ось тобі ще одна народна мудрість. А нащо нам з тобою наражатися на іронічні посмішки? Нам з тобою зовсім інше потрібне. Тому — наберися терпіння. В одну мить нічого хорошого навіть у казках не відбувається — там спочатку героям треба кільканадцять випробувань пройти, а вже тоді святкувати хепі енд.

А щодо тебе, то перше твоє випробування називається

ЩОДНЯ.

Адже саме щодня ти мусиш стежити:

за своїм волоссям,
за своїми руками й нігтями,

ЗАВОДИТИ власних друзів
дружина не повинна: досить з
неї і друзів чоловіка.

«**ЖИВИ** непомітно» — така порада підходить для гробоків. Чи, може, жити ганебно? Чому це про нас ніхто і знати не повинен? А от поради би: «Навіть якщо живеш ти мерзенно — не старайся жити непомітно; краще схаменись, розкайся, виправся. Якщо маєш у собі щось хороше, не будь непотрібним, якщо зле — не уникай виховання».

за своїми ногами,
за своїми зубами,
за своїми очима і шкірою,
за своїм одягом і взуттям.

Саме щодня і саме ти. І хоча той-таки Жванецький справедливо зазначає, що «зовнішність жінок — праця чоловіків», але поки що такого чоловіка ти не маєш, а тільки збираєшся його придбати. Тому доведеться стежити за цим саме тобі. І саме щодня.

Тому й почнемо з першого розділу нашої програми.

ВОЛОССЯ

Жіноча врода — то щось надзвичайно загадкове й багатозначне, вона складається із такої кількості часом ледь помітних рисочок, що жоден комп'ютер неспроможний дати відповідь на запитання: чому ця жінка вродлива? І все ж таки — що робить жіноче обличчя особливо привабливим? Звичайно, волосся — густе, блискуче, ніжне, мов шовк. Як свідчить досвід, навіть той чоловік, що не може вголос висловити думку з приводу вроди якоїсь жінки, обов'язково скаже: «В тебе гарне волосся».

Косметологи здебільшого розрізняють три типи волосся:

нормальне — еластичне, помірної товщини, не надто сухе і не надто масне, шкіра голови не має лупи, під час легкого розчісування випадає до 50 волосин;

сухе — тонкіше, пухнасте, ламке;
масне — товстіше за нормальне, вкрите жиром, дуже еластичне, мало вибирає вологу.

Визначити свій тип волосся ти маєш сама за наведеними ознаками — це потрібно знати, щоб правильно доглядати за волоссям.

ПОКИ жбани порожні, не відрізниш цілого від тріснутого, та наповни їх, і ти побачиш, звідки летить. Так і душі, зіпсуті пороком, не утримують багатства й могутності, а виливають крізь тріщини, яких завдали їм хтивість, гнівність, чванливість, невігластво.

ДОГЛЯД І МИТТЯ

Догляд за нормальним волоссям складається з миття його, а також шкіри голови, розчісування вранці та ввечері гребінцем, а потім щіткою (очищення і масаж), втирання різних косметичних засобів, укладання волосся.

Догляд за сухим волоссям має бути особливо обережним, оскільки воно тонке й ламке, більше травмується температурними та хімічними засобами. Розчісувати його слід обережно, стараючись не рвати і не ламати, мити один раз на 10–14 днів, краще шампунями з жовтків. Після миття доцільно втерти у шкіру голови якісь пом'якшуючі засоби.

Догляд за масним волоссям ускладнюється тим, що воно швидко забруднюється, тому мити його варто не рідше разу на тиждень. Масне волосся рекомендують додатково очищувати, протираючи через день

У КОЖНОМУ з нас живе жагу-че бажання — пізнавати інших і мати радість спілкування самому. А хто прагне поховати себе у невідомості, одягнутися в морок безвісті, той, схоже, невдоволений, що народився, і відмовляється від буття.

соком лимона, настійкою туї або календули. Доречно також обмежити себе у вживанні шоколаду (це нині не важко), а також білого хліба, картоплі, цукру. Натомість підуть на користь масному волоссю квасоля, риба, м'ясо, свіжі овочі та фрукти, сир.

Миття волосся — одна з найважливіших процедур у догляді. Не варто хапатися за перший-ліпший шампунь, навіть якщо він дуже імпортовий і дорогий: на кожному флаконі обов'язково вказано, для якого типу волосся шампунь призначений, — хоча б для цього варто вивчити англійську мову. Адже використовувати можна лише той шампунь, який призначений для твого типу волосся.

До речі, намилювати голову шампунем краще лише один раз, щоб волосся не знежирилося, не втратило блиску і не розсипалося.

Деякі дівчата, які мають масне волосся, миють його дуже гарячою водою, використовуючи господарське мило. Напевне, їм здається, ніби волосся тепер менше забруднюватиметься. Але цього робити не слід! Волосся після гарячої води і надто лужного мила стає тьмяним, ламким, січеться на кінчиках, а шкіра голови починає лущитися, з'являється лупа.

Для миття сухого й ламкого волосся можна порекомендувати яєчний жовток. Відокремивши від білка, його втирають у волосся та шкіру голови, водночас змочуючи їх водою. Через кілька хвилин волосся споліскують теплою водою. Вимите яєчним жовтком волосся стає блискучим, його корені зміцнюються. Якщо миєте шампунем, варто попередньо зробити десятихвилинний масаж шкіри

голови, круговими рухами втираючи касторову олію. Протріть нею і волосся за всією довжиною, розбираючи його на пасма.

Аби довге й ламке волосся не склеювалося і не плуталося, його найкраще мити у мильній піні, а потім ретельно сполоскати. Після миття голову треба витерти м'яким рушником. Але не поспішай розчісувати волосся, поки воно не висохло! Не заплітай мокрі коси і не лягай спати з мокрою головою! Це дуже шкідливо.

Найкраще сушити волосся просто на повітрі, час від часу струшуючи і розпушуючи його руками. Але якщо тобі хочеться скористатися феном чи ти дуже поспішаєш, то не вмикай фен на повну потужність: гаряче повітря зробить твоє волосся ламким. Зрозумій нарешті: твоя привабливість і поспішність — то речі несумісні.

Зберігати волосся в чистоті можна

КІЛЬКА ПОРАД

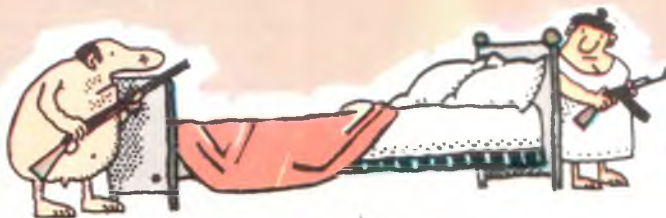
Хоча б іноді змінюй шампунь і мило на хліб: волосся віддасть тобі! Розмочи чорний хліб у невеликій кількості води, намиль цією хлібною кашкою голову, потім ретельно промий і сполосни. У вологу шкіру голови обов'язково треба втерти залишки хлібної кашки — змивати її не слід. Дай волоссю висохнути, а тоді вже розчеши. Ця процедура надзвичайно корисна для волосся.

Масне волосся протягом двох місяців мий тільки відваром дубової кори (3 ст. ложки кип'ятити 15 хвилин в 1 л води). Надалі споліскуюй волосся цим відваром після кожного миття.

Якщо волосся сухе, раз на місяць роби компрес з невеликої кількості рослинної олії, додавши до нього чайну ложку лимонного соку. Розігрій цю суміш на водяній бані і увітри у шкіру голови. Голову зав'яжи хустиною і тримай так 1–2 години.

УНИКАТИ зіткнень чоловікові з дружиною та дружині з чоловіком слід скрізь і завжди, та найперше цього треба остерігатися у подружній постелі.

СКРОМНИЦІ не варто нехтувати охайністю, а тій, яка любить чоловіка — виявами ніжності; адже суворість робить відразливою цноту дружини такою ж мірою, як неохайність — її простоту.

й уникаючи частого миття голови. Ретельне і доволі тривале розчісування спочатку гребінцем з тупими й рідкими зубчиками, а потім щіткою само по собі очищує волосся. Варто повторювати цю процедуру 2–3 рази на день, особливо вранці і перед сном. Довге волосся треба починати розчісувати від кінчиків, поступово переходячи до коренів. Розчісуй не поспішаючи, м'яко й акуратно — і тоді обов'язково вразити будь-якого хлопця своїм волоссям!

Рецепт проти лупи. 100 г дрібно нарізаного листа кропиви прокип'ятити протягом 30 хвилин у суміші з 0,5 л шестипроцентного оцту і 0,5 води. Волосся мити цим розчином щодня протягом місяця.

Якщо сильно випадає волосся, краще звернутися до лікаря. Але спробуй якнайдовше розчісувати волосся, змастивши корені такою сумішшю: 1 ч. ложка рицини, 2 ч. ложки хінної води, 6 ч. ложок одеколону.

Якщо вирішили змінити колір волосся, доведеться придбати наступний номер «Леля». Ми продовжимо розмову у Храмі Дівонії.

Бажаю ретельності, терпіння і чудового волосся!

ЛЕЛЬ-косметолог

БАЗІКАМ те, що вони чують, потрапляє не в душу, а на язик. Усі люди зберігають те, що почули, у базік же воно витікає і тече далі. Вони схожі на жбани, позбавлені розуму, та сповнені відгомонів.

ЩО БОЛИТЬ

Одна народна мудрість влучно підмітила: «Кому що болить, той про те і говорить». У нашому випадку правильніше було б сказати: «пише». А ще правильніше: «записує».

На деякі з цих запитань ми і спробуємо дати відповідь.

«У мене чомусь припинилися місячні кровотечі. Чому так сталося і що мені треба робити?»

Тетяна П.»

Шкода, Таню, що ти не зазначила свій вік і не написала, які події передували припиненню менструації. Залежно від власних темпів розвитку, менструація у дівчаток може розпочатися і в дев'ять, і у вісімнадцять років, хоча здебільшого це починається років у тринадцять. І спочатку періоди у дівчаток можуть бути нерегулярними — прийдуть раз чи два, а потім раптово припиняться на місяць чи навіть кілька місяців. Але згодом усе приходить до норми. В такому випадку хвилюватися зайве. Інша річ, якщо місячні припиняються, коли вони вже давно усталилися. Особливо, якщо дівчина вже почала статеве життя. В такому разі слід замислитися, а чи не завагітніла ти часом? Адже відсутність місячних — чи не найістотніша ознака вагітності. Втім, такі порушення можуть бути викликані також і якимсь стресом, виснаженням організму, глибокою депресією або психічним захворюванням. Навіть зміна клімату може позначитися на регулярності менструації. Іноді цикл зазнає змін при введенні внутрішньоматкових спіралей, застосуванні гормональних контрацептивів.

Як бачиш, причин для припинення місячних доволі багато, тому тобі бажано якнайшвидше звернутися до лікаря.

«Коли мій чоловік (йому 21 рік) не користується презервативом, я так боюся завагітніти, що не

відчуваю справжньої насолоди. Хоча дуже люблю його, але навмисне підганяю все скінчити, щоб мені не дійти оргазму. Самій прикро, але мені казали, що оргазм жінки сприяє можливості завагітніти. Це правда?
О. Г., м. Харків».

Думка, що оргазм сприяє вагітності, досить поширена серед молодих жінок. Найцікавіше, що насправді все навпаки. Саме за оргазму жінка має мало шансів завагітніти, оскільки скороченням м'язів тазового дна, зокрема і матки (а це відбувається під час оргазму), перешкоджає сперматозоїдам потрапити до маткового зіву.

«Чи може дівчина відчувати оргазм без статевого акту?»

Ілона, м. Луганськ».

Чесно кажучи, дівчата частіше відчують оргазм не під час самого статевого акту, а при стимуляції зовнішніх частин жіночих геніталій, зокрема, клітора. В цьому, власне, і полягає петтінг — еротична гра закоханих, сповнена різноманітних пестощів, але без парування.

«У нашій пресі зараз багато пишуть про шкідливість і небезпечність абортів. Але я так і не зрозуміла: чи може жінка знову завагітніти і народити дитину після того, як їй зробили аборт?»
Світлана З.»

Безперечно, може, оскільки аборт — це штучне припинення однієї вагітності, після якого жінка може завагітніти вдруге, і втретє... Може. Мусимо звернути увагу саме на це слово, оскільки заздалегідь важко сказати, чи не втратить жінка після операції здатності народжувати. На жаль, безпліддя — один з найтяжчих наслідків абортів, і не такий уже й рідкісний наслідок. Якоїсь суворой закономірності тут не існує, та все ж краще не ризикувати.

ЛЕЛґ-лікар

Бандурка

Пісня «Бандурка», яку ми пропонуємо вашій увазі, — твір по-своєму унікальний. Незважаючи на те, що І. Франко присвятив «Бандурці» розділ у фундаментальній «Студії над українськими народними піснями» (1907–1912), він не зміг приховати свого негативного ставлення до цієї пісні. У Франковій пам'яті зберігся той варіант «Бандурки», який ми подаємо під номером 1, хоча очевидно, що паралельно з ним співіснував варіант номер 2, відомий ще з кінця XVII — початку XVIII століття. Сам І. Франко не пам'ятає, щоб «Бандурку» співали в його оселі, що може пояснюватися й відповідною репутацією цієї пісні. Ми ж, маючи два варіанти «Бандурки», дістаємо щастливу нагоду простежити, як «пристойний» текст пісні перетворюється на «сороміцький». Слід зауважити, що в «пристойному» варіанті, якщо він і народився першим, фігурували предмети, які, по суті, провокували їх двозначне тлумачення. Не треба було володіти винятковою увагою, щоб здогадатися, на що схожа овальна бандура з отвором-голосником у верхній деці. Отож, у другому варіанті й залишалося додати кілька епітетів — «красная», «чорная», «волосяная» — та вигадати «слухний палець», який би «перебирав» струни. Тепер при бажанні тему можна було б розвивати ще далі, скажімо, перетворити дівчину з бандурою на повію, як це сталося ще в одному варіанті, записаному в 1880-х роках у Львові...

«Бандурка» належить до «зашифрованих» творів. Вдалі образи-замішувачі надають їй додаткової пікантності. Не можна не вказати й на ще один бік «Бандурки». Дивним способом у ній — задовго до виникнення фрейдизму, в основу якого покладено абсолютизацію еросу як рушійної сили людської психіки й творчості, — фігурують основні символи, що використовуються психоаналітиками при тлумаченні снів. Про бандуру, схожу на жіночий статевий орган, ми вже говорили. Не потребує додаткового пояснення й палець (у фрейдистському реєстрі символів довгі предмети заміщують чоловічий статевий орган). Цікаво також, що не випадом з цього ряду й гра на музичному інструменті (у пісні — на бандурі), яка означає самозадоволення. Отже, «Бандурка», як і будь-який інший справжній твір, не вкладається в рамки тих, що описують банальну любовну пригоду, це й примушує не відмахуватися від неї, як від курйозу, а уважно вчитатися в її глибоку смислову суть.

Микола СУЛИМА

1.

Ой їхав козачок долі рікою-
Гоп-дзень-дзень, гоп-дзень-дзень,
долі рікою.
Надбав дівчину з бандуриною.
«Добрий день, дівчино, як ти ся маєш?
Позич ми бандурки, що на ній граєш».
«Я бим ти бандурки не борила,
Коби мя матуся за що не била.
Бо моя бандурка з самої міді,
Хто на ній грає, не знає біди.
Бо моя бандурка з самого срібра,
Хто на ній грає, трясє го фрибра,
Бо моя бандурка з самого злата,
Хто на ній грає, знесе охота».

2.

ПІСНЬ КОЗАЦКАЯ

1. Ой там за Дніпром, там над водою
Стояла дівчина з бандурою своєю.

Ой їхав козак да з України,
Надбав дівчину з чорними гочима.

2. «Бог помагай, буг, дівчино, та як же ся маєш?
Дай же ми загради, бо бандурку маєш».

«А в мене бандурка велми красная,
Чорная, як жук, жук та й волосяная».

3. «Дай же ми, дівчино, на бандурку грати,
Маю слухний палець перебирати».

Дівчина єму та й дозволила,
Бандурку дала, очи закрила.

4. Ох як взяв козак на бандурку грати,
Стала ся дівчина велми сміяти.

«Ох цит, дівчино, прошу, мовчи же,
Перед маткою нич не кажи же».

5. «Ой рада ж би я та й не казати,
Може ся пані матка сама здогадати».

«Ох цит, козаче, ох біда ж мені,
Сказив єс бандурку, не забуду тобі».

6. «Я єще молод та й не женився,
На бандурку грати рад би-м навчився».

Буд же ти, дівчино, на тоє здорова,
Тільки ти за мене та й проси бога».

Ще вчора Він був чужим, як і того дня, коли познайомились. Ще й навіть сьогодні, до кіно.

Погляд хижий, зелений, щось він мені нагадує... Не дивиться, а чатує; не чатує, а все про тебе знає. Згадала: якось іде один із собакою, питаю: «Що за порода?» — «Вовк».

Він теж вовк. Пещений, викоханий, заколисливо-теплий. Неможливо відірватися. Лець відсунулась — і сторчка в холодну прірву. Бррр...

А може, це від фільму так розмлоїло? Такий собі фільмик, середньої хриновості. Ні, це просто машина гойдає: сюди — туди. Є нагода відчути себе аристократкою: Він, такий класний, швидкість і музика (теж мені, фанатка Фрістайла, мура, хоч вуха затирай). Оце б тільки водія прибрати з бульдожачою пикою... Та й взагалі, усіх людей — до бісового батька! А хто батько того біса? Бог? Тоді — з Богом. Лише якнайдалі. Аби Нам не заважали. Зиркнула на другу половинку «ми»: про що Він думає?

— Про що ти думаєш? — вихопилося найбезглуздіше з питань.

Скосив очі, погляд вологий, у чоловічках — Я.

— Ні про що. Мені просто добре з тобою.

Щось гаряче підкотилося до горла і впало вниз: г-гук! Справді, краще не думати. Просто мовчати. Мовчання — такий кайф!

Господи, як же я втомилася. За сьогодні, за тиждень, за місяць. Як подумаєш, що маєш повертатись до гуртожитку — жити не хочеться. Це ж — субота. Знову причалапає отой Вовочка. Вірка кине на мене благальний погляд, і доведеться йти ночувати у 505-й.

Мо', рвонуті кудись? Еге ж, уже рвонула. Зараз завезе тебе кудись. Хіба не розумієш, що за касету йому треба взяти у друга? «Зайдеш зі мною, мала?» — і отой погляд: змовницько-насмішкуватий. І чому я його слухаю? Він же й не запитує, а так, ставить до відома. Без жодного сумніву в згоді. І саме це подобається. Бо як почнуть допитуватися, чого ти хочеш, то всі бажання вимирають, як мамонти. Це чоловік знає, чого він хоче, а жінка хіба ж знає?

Та й гоноровий же. Біля нього всі хронічні недосипи, невстиги, незроби — все відходить. Помітив, що дивлюся на нього. І чому посміхається? А яка в нього рука ніжна... Щось котиться вниз і замирає... котиться і завми...

— Тепер ліворуч, — кинув. А губи — порепана слива. Цікаво, яка вона на смак? Мабуть, солодка, бо перестигла. Вже до стегна дібрався. Протестувати? Облом. Уяви, що то щеня бозна-звідки прибилося і тулиться. Ні, вовчєна.

А все ж таки, чому до нього вабить? Бо я ж відразу поставилася до нього, мов кролик до удава. Але... Хотілося пізнавати. Пізнання подібне до повільного скидання ста одежин. Скриплять гудзики, дзижчать блискавки, ще, ще... Дух перехоплює, бо страшно дотикнутися голої шкіри, а ще страшніше зовсім її не знайти. Ото ще морока. Ну не

Леся КВИК.
«Зачарована ніч», 1990 р.

НІЧНЕ ПОЛЮВАННЯ НА МАМОНТІВ

НЕДА НЕЖДАНА

парасольку (чому парасольку, то ж від сонця, ні, парасольку).

Хочу зливи, хочу зливи! Ура! Нарешті ти хочеш чогось конкретного.

Тпррр... Приїхали. Виходити? Тицьнув бульдогові червоненьку. Двері: стук, стук — вийшли. Веде за руку, як маленьку: Він — високий, я — навпаки. І раптом — крапля, за комір. Ось тобі — хотіла ж.

— Дощ, — констатував.

— Дощ, — погодилася.

— Давай перебирати ніжками, а то ще замочить тебе.

— Не цукрова, не розтану.

Похилив голову, в очах — хтивість.

— Цукрова.

З дощу в Нього, певно, м'які й вологі пальці, як у піаніста (що я верзу, звідки мені знати, які у піаністів пальці, може, з мозолями).

Поспіхом прийшли сутінки. В сутінках усі кицьки сірі, а люди — симпатичні. Все-таки — суто спортивний інтерес: куди ми приїхали? Тобі не все одно? Он будинки які однакові. А ми хіба ні? Усі закохані хочуть в основному двох речей: аби нікого не було видно і... нічого не було видно...

Новий будинок, а двері такі обшарпані. О, тризуб намальовано, а під ним ще й напис, ану... Матюк, звичайно, ще й скло — на друзки. Бачиш, а ти хотіла... Та й так, усі атрибути палацу.

можеш не сушити собі голову. Дурненька. Хай шукає по тобі що заманеться, хай тішитися. Що тобі, шкода? Ти зараз уся — суцільна тактильність. Відчувай музику дотику. Цю мелодію виконують для однієї тебе. Певно, це щось повільне на синтезаторі, однією рукою. Музика ця — магічна, бо почуваюся відьмою. Ні, вона в мене не вселилася. То раніше якась інша істота до мене вчепилася, а тепер нарешті пішла.

Слухай-но, голубонько, а ти не лізеш поперед батька? Ти ж Його ще дуже мало знаєш. Може, це маньяк який... О, що за дурниці верзеш. Він же такий витончено-парфумний, милий. Очі такі, як Вірка казала: дивиться — роздягає. Мені буде добре з ним. Це мов сон. І тільки Він це може. Тільки Він. Любчику мій, славненький. Ніби знехотя прихилилася — і Він пригорнув ніжно-ніжно. Аж защеміло усе, аж зіщулилась у грудочку, поменшала. Такий великий, сильний. Дивно, вбираю його силу і... слабшаю.

І з якої незабгаженності все це виникає? Довкола усе світиться. І я — достоту свічка (чи знову тільки запалений сірник?). Тільки б не закінчувалася ця дорога, тільки б не закінчувалася. Це вже — як заклинання...

Стоп. Я знаю, звідки це. Це — дощ. Сьогодні буде дощ. Напевно. У мене всередині волого, а горло пересохло, пити хочеться. У мене вже місяць не було добрячого дощу. Так, трохи мжичило. А Він аж озоном пахне, і ще, коли ми познайомились, я загубила

Щось таки хиже у нього в очах, зацьковане, і в світлі ліфта такий блідий, аж синій, наче мартвяк. Тьху! Тіпун тобі на язик, дурисвітко. Двері тихо зойкнули. Від ключа. Ключ? Звідки в нього ключ від другої квартири? А що тут дивного, розуміла ж, куди їдеш? І хочеться, й колется. Так?

А все ж хочеться інколи комусь довіритися. От наївнятко! Але ж навіщо було брехати? Що Він, за дурочку мене має? О, вже визирілася. Просто тактовна людина, не буде ж тобі казати, що везе «трахати» (яке слово бридке, а як — кохатися? «Українці всіх країв, кохайтесь!» Не те і не так). Буденністю запахло. Тільки не впускай її, не впускай. Ну глянь, який Він гарненький. І зараз — тільки твій. А ніч така довга, така нескінченно довга, що ранок може і не настати.

У квартирі тихо, темно і порожньо, як у домовині. Знову за своє! Двері клацнули за спиною, відступати нікуди. Що, страшно?

— Де тут світло вмикають? — Не люблю слухати тишу.

Іще не звикла до темряви, але знаю: Він посміхається.

І тут почався дощ. Не такі собі поодинокі краплі, а дощ. Його неможливо було почути (вікна, мабуть, зачинені), але я відчула його кожною клітиною тіла, бо кожна була спраглою.

Його руки такі спокійні, певні, від них чоловічістю віє. Як же я скучила за такими. Піддаватися відразу — якось нецікаво, але й опиратися — недоречно. Ці руки — дім, у якому затишно. О! Відразу дім починаєш будувати.

Він смикнув собачку блискавки: рр-ип. Куртки попадали: моя, потім його. Попадали його вага, потім — моя. Я легенька, маленька, пустувати хочеться.

— А що записано на тій касеті?

— Якій?

— Ну, що по неї ми зайшли.

— Там?... Голос дощу.

А звідки Він знає про дощ? Невже те саме відчуває?

— І що каже той дощ?

— Він шепоче отак (притулювся до вушка): яка ти гарна, яка мила, у тебе чудові очі, і шия така тоненька, аж зламати страшно.

От собака, співа, як по писаному. Ну і гаразд. З ним таки добре буде.

— Я б твої губи вічно цілував.

Його очі були так близько, що перетворилися в одне, а сам Він почав двоїтися, троїтися... Я сахнулась і завмерла. Падаю, падаю. У велику яму, крізь землю.

А в нього губи не солодкі, навіть солоні, і з присмаком крові, бо — тріснуті. Вже підлоги не відчуваю... Лечу! Дурненький, Він, мабуть, подумав, що несе мене на руках: не збавнув, що я — відьма. Нехай не кінчається ця дорога, нехай не кінчається, нехай... Гоп! Ліжко. Приїхали. Чи пак, прилетіли. Що це там на стіні? Здається, Нефертіті.

Вона дивилася у бік дощу і хотіла посміхнутись, але не робила цього. Чому? Може, кам'яними щелепами важко поворухнути? Він перехопив погляд, озирнувся.

— Ти краща, — втішив, — чи боїшся, що підглядають? Відвернути?

І справді, підвівся, ступив крок. Невже відверне? Ні, повернувся до мене, в очах — хіть.

— Нехай заздрить.

— Невже?

— Не віриш?

— Ой, пусти, божевільний! (Який же він хмільний.)

— Я... божевільний... я... божеволію від тебе...

Я згадала дитячий сон. Тисяча метеликів притілюється — тисяча метеликів здіймається.

— Ти чого смієшся, мала?

— Мені лоскотно.

— Відкрию тобі маленьку таємничку: я страшенно люблю роздягати. — Втягнув повітря. — Ти так збудливо пахнеш. Яблуком.

А я збрехала. Я просто уявила собі мамонта з такими, як у метелика, крилами: шурх, шурх... гу-уп.

Цікаво спостерігати, як Він, бідолаха, поряється з моїми застібками.

— Що з тобою? — насупився по-дитячому.

І тоді ілюзія роздвоєння його і дощу зникла. Це був звичайний дощ, з великими краплями. Волого в мені, вода піднімається — от-от вихлюпне. Я ковзнула руками по його плечах і відчула тремтливий спокій шкіри, потім обвила ший і почала цілувати. Він завмер і заплющив очі. Мені подобається лоскіт вій, рухливість білків під повіками, молочний присмак шкіри. Промурмотів майже по-котячому: «Ти божественна». І тоді ми стиснули одне одного так міцно, що я зойкнула, а Він розсміявся:

— Ого, яка сильна!

— А ти ж думав. — Я смикнулася; та де там: тільки м'язи випнулися і сховалися. — То ти так? А я тебе по-хитрому. — Затихла, затаїлася, а потім як шарпнувся з усієї сили.

А пити ще більше захотілося. Мабуть, йому теж: припав, як немовлятко. Щось котилося вниз — і завмирало, котилося... Але ж молока у мене нема, тільки кров. Він же вовк, вовкулачення, а може, вурдалака? Живота лизнув, іще раз, як вовк. Знову ця нав'язлива асоціація. Ні, просто ти не можеш повністю вимкнутися, розслабитися. Якесь напруга, тривога. Чому вони не зникають? Що це, комплекс? Втома? Страх? Важко мені. Невже Ти не можеш звільнитися від цієї ваги? Ну, визволи мене, любчику! Роби що хочеш, тільки визволи. Я не можу так більше, чуєш? Я задихаюся, мовчу. Тільки Ти не мовчи!

— Ні-н... — Не люблю, коли їх знімають. Відразу так беззахисно й голо... Та ще й Він навалився, як мамонт (і що то все мамонти в голову лізуть?). Усе довкола — Він. Ані куточка, щоб сховатися, здається, стіни стискаються. І неспокійно так, наче хтось за спиною стоїть, такий рудий, холодний — дивиться.

А дощ знову забубонів: «Ти така мила, ніжна, сонечко моє, ну не комплексуй, пусти мене, я ж хочу, щоб тобі було добре, маленька моя, ми будемо одне ціле — ти і я...» А в мене ноги кам'яніють. «Цілуй мене, цілуй». А губи свинцем наливаються. Свинцем несказаного «ні». Слово «так» важке, мов камінь. З таких «так» можна дім будувати. У цьому домі були б я, Він і — затишок. А «ні» — то нетривка сполука, та ще й біла — тільки її й бачили.

Знаю, хто такий холодний і рудий, що на мене дивиться: Нефертітка. І знаю, на кого вона схожа. На ту дівку, що Він приводив сюди до мене. Знову буденністю запахло: суміш невлаштованості і нафталіну. Ти думала, так легко від неї втекти?

Леся КВИК.
«Самотність», 1991 р.

Тривога і недовіра чатують на мене. Хіба ж так віддасися по-людськи? Не люблю цього запаху. Колись маленькою просилася додому вдома. Отак і зараз. Чужа квартира в чужому місті, чужий чоловік отут, зі мною, і я — чужа-чужісінька. Піде й не згадає, а згадає, то так, як мамонта.

— Ти що, боїшся, зайчику? Не бійся, від мене наслідків не буде.

Яке слово ідіотське: наслідки. Боюся? Може, я і дурна, та не боюся. Пофіолетовіло. По моему картковому будиночку із «так» походив мамонт. Він тужно реве у цю глупу ніч. Ти чужий мені, чужий. Яке це все безглуздя.

Ой, хтось покликав, це моє ім'я, точно. Он там, за вікном. Пересмикнуло: стиснула ноги, пульсуюча грудка зупинилася. Іще раз, зовсім близько, потойбіч скла. Це ж бабці голос, її ж немає вже. Схопилася так рвучко, аж сама подивована, як вирвалася — і до вікна. Бісові клямки. Нарешті — повітря, дощ.

Ніч влетіла невидимкою — тільки вітер, волога, шум.

Нікого. Холодно.

Що ж то було? Мертві кличуть — до себе звуть. Яке небо страшне. А он там не Він, а вовк. Чорний і здоровецький. Ростуть, ростуть кігті, блищать, як у негра, зуби, очі — червоний фосфор. Мама! Мороз пішов по шкірі — туп-туп, гуп-гуп.

— Якщо збираєшся стрибати, то тут третій поверх — тільки скалічишся.

Бух по голові. А Він же відчуває мене. Хіба не помічаєш? Навіть мовчання, та ще й у потилицю. Сучко, хіба ж можна так хлопця обламувати? Ти хоч раз подумала, як йому ведеться, що болить? Пані Шепетівська! Знайшла пристойненький екземпляр для кайфу. Ніколи ти його так не отримаєш. Вовк? Сама ти вовчиця, печешся тільки про свою... Хочеш тепла, а сама — камінь. А ще дивуєшся, чого кам'янієш, скоро будеш схожа на ту єгиптянку зі стіни.

— Одійди од вікна — нежить схопиш.

Озирнулася. Ось бачиш, який Він, не те що деякі присутні. Боже, такий беззахисно-неприкаяний у своїй голізні. Такий білим-білий у цій темряві. Та хіба ж Він чужий? Такий ріднесенький. Прости мені, любчику, Ніжність — грудкою в горлі.

— Іди сюди, маленька, чому схопилася?

І я пішла. Смикнув за руку:

— Сідай.

Я сиділа у нього на колінах. Він гойдав, гойдав і грався моєю гривкою. Такий великий і сильний. У ньому затишно. І волоссячко на грудях м'якеньке. Травичка. Покладу голову на травичку: ме-е-е. Отак би й сидіти довго-довго, а Він би розповідав щось, а я б слухала. Я хочу все про тебе знати, всі твої печалі розвіяти. Я все зрозумію, чесно. Мені вже не тривожно. Тільки трішки холодно.

— Може, причинити вікно? — спитала.

— Що, замерзла?

Що я ляпнула? Кинув на ліжко — і знову шалений! А в мене вже всі хмелики вивітрилися. Я вже не хочу, але й опиратися не хочеться. Дивно. Я тепер слабенька, я безвільна. Жаль його. Нехай тішиться. Нехай йому буде добре. Який же кумедний! Ні, не дивитимусь. Заплющу очі. Дивно, ніби це й не зі мною. І тіло не моє, мертве тіло. Хоч кінцями по ньому їдь (чи танками)... Тільки б усе швидше

скінчилося... Чого Він так довго? І хто придумав цю комедію?..

— Тобі було добре?

Кивнула головою.

— Чесно? Чи щось не так?

Знову кивнула. Мовчи, мовчи, нащо питаєш, терпіти не можу, коли про це питають. Як не склалося, то вже не склалася.

Цмокнув. Губи — порепана слива, кисла. Ой, а мо', ще схоче?! Тільки не це.

— Просто я втомилася. Спатоньки хочу. Сюди ніхто не нагрєне?

— До понеділка ніхто. Не хвилюйся, кицько.

— Тоді давай спатоньки. — А мені ж зовсім не хочеться.

— А мо'?

Зітхнула голосно і фальшиво.

— Не хочеш — як хочеш, — відкинувся.

Слава богу, не потрібно більше брехати. Пригорнув і замовк. Тихо. Чого це так? Дощ пішов. Де він подівся? Десь між небом і землею всім заблуканим так само порожньо без дощу. У такій порожнечі лише самогубці можуть вижити.

Рівна біла стеля. Рівна біла байдужість.

Після ночі — у плече — буде холодно спати. Щось я вже на такому морозі. Час грілку заводити. Час... зупинився...

...Дихає рівно, як дитинка. І тихо, як хлопчик, ніколи мною від Нього не народжений. Ні! Адже ненароджений — це ще гірше, ніж мертвий. А Він ще тільки мертвий. Як же я раніше не здогадалася, що це має статися? Передчуття було. Вилізла з-під руки і звелася навколішки: цівка крові запеклася в кутику рта, очі скляніють навіть під повіками, осипається вовна, з-під неї світитися шкіра-віск. Який же Він гарний і рідний, але що поробиш? Мертвий, не повернеш. Час прощатися. «Ой, чоловіче мій ріднесенький, на кого ж ти мене покидаєш?» Хлип-хлип — та й розреготалася. Може, руки скласти? Ні, нехай вже так, із розкинутими. Поцілувала очі, обережно, аби не поранити і не розбудити (не люблю привидів), нарешті ковзнула по губах і швиденько відвернулася. Все. Головне — більше не дивитися на нього, аби не наснився. Позбирала одяг з ліжка, ледь пожмаканий, та дарма.

Ні, не можна так іти. Треба ще залишитися. Дрібничкою, штришком. Розгублено обдивилася. О! Придумала. Підійшла до Нефертітки й відвернула до стіни: аби нікому нічого...

Двері клацнули не схлипуючи. Ноги впевнено переступали незнайомою вулицею у невідомому напрямку. Великий передранковий мамонт-місто вмирав у мене на очах, як тисячі років тому. Я дивилася в його тужливі неприручені очі, але не переймалася більше вологим щемом. Я — дика, я скинула нашійник бажань, а без них так вільно, так просто. Блискучий асфальт стрімко біжить від мене в різні боки. Я — королева цього саява, цього міста, я дихаю небом. Це мій дзеркальний палац, у кожній калюжі — я, легенька, безтілесна, а в мені — жодної. Захотілося підстрибнути і побігти, закружляти, розгойдати цей заспаний світ: райдуги, блискітки, блискавки, кола. Таж може хтось іти. Хоча... якби хтось і з'явився, то пройшов би і впритул мене не помітив.

Леся КВИК.
«Яблуко», 1991 р.

НАЙСТАРІШИЙ ПОСІБНИК

Найстаріші в світі підручники з сексу були знайдені в Китаї. З'явилися вони більше, ніж за дві з половиною тисячі років до нашої ери. Хуанг-Ті (2697–2598 до н. е.), легендарний Жовтий Імператор, вважається основоположником традиційної сексуальної практики і теорії. Його «Підручник з сексу» був складений майже п'ять тисяч років тому і випереджав все, що було створено на Заході.

НАЙВІДОМІШИЙ РИМСЬКИЙ ПОСІБНИК

Овідій написав своє «Мистецтво кохання» приблизно в рік народження Христа. Один письменник (Монтгомері Хайд в «Історії порнографії») охарактеризував цю книгу як аморальну, бо вона представляє кохання більше як «мистецтво кохання, ніж мистецтво чоловіка». Гуманісти часів Ренесансу високо цінували цю книгу. Вона починається словами: «Якщо хтось не знає мистецтва кохання, хай вони прочитають мою поему, а коли прочитають її, будуть вправними в коханні».

НАЙБІЛЬШИЙ ПЕНІС

Широко відоме занепокоєння чоловіків щодо розмірів свого пеніса. Дуже поширена думка, що маленький орган не дозволить претендувати на роль вправного кохання. Всі серйозні книги заперечують цю

абсурдну думку, але таке уявлення все ще існує. Що можна сказати про розмір пеніса? Одна з проблем полягає в тому, хто має робити виміри. Якщо самі чоловіки, вони, дуже ймовірно, перебільшуватимуть результати; це не та галузь, де можлива об'єктивність. І жінки також можуть перебільшувати розмір пеніса свого партнера. Вольтер у «Моему таємному житті» продемонстрував це досить чітко: жінка розповідала про пеніс 7, або навіть більше, дюймів завдовжки, в той час як «дуже великий пеніс», виміряний Вольтером, виявився значно меншим за 7 дюймів. У ретельному і докладному огляді, надрукованому 1970 року за підсумками спеціального Симпозіуму², присвяченому розмірам пеніса, чоловічий орган довжиною у 9,5 дюйма у стані ерекції фігурує як найбільший. В більш ранньому дослідженні (публікації 1935 року доктора Якобса) були зафіксовані більші виміри. Зокрема, в ньому повідомляється про органи довжиною близько 12 дюймів. Серед усіх наведених у літературі найбільшим, без сумнівів, є 14-дюймовий у стані ерекції орган — його згадає доктор Давід Раубен у книзі «Все, що ви завжди бажали знати про секс». Але оскільки не було названо джерело інформації, не слід дуже довірятися цій цифрі. Найбільші пеніси, розміри яких були підтверджені надійними свідченнями, мали в стані ерекції від 10 до 15 дюймів.

² 1 дюйм = 25,4 мм.
²² Далі просто Симпозіум.

ВСЕ ПРО СЕКС

НАЙМЕНШИЙ ПЕНІС

Дуже велика кількість чоловіків вважає, що мають пеніс значно менший від середніх розмірів. Можливо, їх втішить думка про те, що таких чоловіків багато. Доктор Померой стверджує, що найменший пеніс, який зустрічався в дослідженнях його колеги Кінзі, був довжиною 1 дюйм. У дослідженнях Симпозіуму, як найменший, було зафіксовано пеніс, що має в стані ерекції 4,75 дюйма. Це дуже базато, адже в медичній літературі наводилися приклади, коли пеніси не перевищували 1 см при повній ерекції ("мікропеніси"). І навіть це не є рекордом. Є випадки, відомі як природжена гіпогенезія, коли власне тіло пеніса було відсутнє, а яєчка прикріплювалися безпосередньо до лобкового регіону. Зафіксовано випадок з діючим пенісом довжиною менше 1 см, обстеження і вторинні статеві характеристики якого були цілком нормальними.

НАЙДРЕВНІША ТРАНСМІСІЯ СТАТЕВИХ КЛІТИН

Для людей секс є такою приємною справою, що основна проблема полягає в тому, як би не дати об'єднатися статевим клітинам — тобто досягти ефективної контрацепції. Але пеніс і піхва з'явилися на еволюційній шкалі значно пізніше. А на ранішніх стадіях біологічна еволюція знайшла інші шляхи, завдяки яким «чоловічі» та «жіночі» компоненти могли б з'єднатися для розмноження. Ранні види жили у воді і просто викидали свої статеві клітини (перші еквіваленти сперми і яйцеклітин), й ті плавали вільно. Деякі клітини мали джгутики чи волоски, за допомогою яких і пересувалися.

НАЙМАСОВІШІ ОРГІЇ

Груповий секс завжди мав своїх прихильників. Найбільше учасників групового сексу, без сумніву, налічувалося на релігійних оргіях, коли буквально сотні навіжених злягалися одне з одним напрозпуснішими способами. Члени окремих сект вдавалися до масових сексуальних вільнощів в ім'я ще більшого возвеличення Бога.

ПОЯВА ТЕРМІНУ «ФЕТИШИЗМ»

Згідно Елісу, термін «еротичний фетишизм» уперше використав Біннет у 1888 році. Еліс цікавився сексуальною термінологією. І стверджував навіть, що винайшов термін «еонізм» у значенні трансвестизму.

² Фетишизм — сліпе поклоніння.

Павло ТИЧИНА
НА СВІТАННЮ

Із води із океана
там вона далеко вийшла.
І таке в неї видно —
одірватися не можу.

Підняла вона коліно —
щоб на камінь стати вище.
І таке в неї видно —
одірватися не можу.

Мов у пісні, Калевалі,
вітер в лоно їй повіяв,
зарожевив знизу перса,
почорнив оте, що видно.

І лягла вона розкрито,
головою десь за море.
В небо промені-коліна
божевільно ще дівочі.

І настала ніби тиша,
ніби злотне плюскотіння.
Зараз, зараз я побачу,
як рождатиметься сонце.

Максим РИЛЬСЬКИЙ
ПОЦІЛУНОК

У темній гушині її я наздогнав.
Вона, вже лежачи серед пахучих трав,
Руками пружними од мене одбивалась.
Нарешті стишилась — і дивне диво сталось:
Уста, що і мене, і весь мій рід кляли,
Мов квітка багряна, до мене простягли
Свій келих, сповнений солодкої знемоги.
Натомлені з бігу струнки та дужі ноги
Білили мармуром під місяцем німим, —
І тихим голосом, окриплим і чудним,
Вона промовила: жорстокий переможче!
Упасти в цім бою для мене найдорожче.

Василь ЧУМАК

Люблю. Лелію. Обів'ю
її — прозоро-мармурову,
свою весну таку вирову
в жагучі вінця перелю —
весну свою;

і дзвінко з вінців будем пить
отруту спрагло — пелюстками,
і будем п'яні, а за мить
впадем осінніми листками —
за мить — любить.

Василь БОБИНСЬКИЙ
НІЧ КОХАННЯ
(З вінка сонетів)

Приймаєш те, з чого розквітне плід,
Плід вічної над змінним перемоги.
Ми два щасливці, два прекрасні боги!
Ми творимо новий могутній міт.

Тремтить рамен м'язистий дужий спліт.
Як змії, випружені білі ноги.
Дрожать у лонах ритму судороги.
Горить розкішним болем огнецвіт.

У грудях серце стукотить, як молот.
А в лоні, там, глибоко в лоні, — жар!
Уста впивають з уст безтямних солод

І просять: «Ще!...» І світ летить до хмар...
...І там, де хмар країна шовкововна,
Німієш, мов задума молитовна.

Михайль СЕМЕНКО
ЗУБИ ГАЛІ

Білі білі як корали
білі зуби зуби Галі
тіло біле все у неї
тіло білої лілеї
вона вся така пестлива
повна чарів повна дива
біла вся душа її
в ній жартують солов'ї
я коханням ясномили
розстилаю білий килим
і до ніг її кладу
і схлюся й упаду
у бажанні буйноспілім
у єднанні чистобілім
в білосерденько загляну
жити далі ні не стану
тіло біле все у неї
тіло білої лілеї
серце в неї із кришталю
Галю! Галю!

Пабло ПІКАССО.
«Скульптор і модель», 1933 р.

Наталя ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА

О, струнки твої ноги, струнки,
і усмішка така проста!
А у мене обійми палкі
і солодкі, як мед, уста.

О, міцні твої руки, міцні,
і бездонна глибінь очей!
Золоті, як весна, наші дні,
і палка самота ночей.

Василь ХМЕЛЮК

Обидві мої голови
думають однаково
і у кожної бажання:
пірнути в твоєму череві.
Тому знайду євангелію солодкого щастя!
Святі звеселяться моєю найдою.
Дам їм перекласти
для цілого люду
і виставлю у найбільшому вікні
в місті.
Хай читають теплу байку кохання.

Василь ПАЧОВСЬКИЙ

Сміється луг і річка, і сміхом
ходить гай,
Се ти в моїх обіймах регочешся,
як рай,
Позволиш відслонити цілу дівочу грудь,
Та лоно лебедине мов ручки не дають,
А русалка крадеться в кущах...

Та сміх твій дозволяє всі шовки
розпинать —
Яка ти красна, леле! — уста мої дрижать,
Уста мої цілують сніжну огненну грудь,
Волосся оксамитом рамена білі в'ють,
а русалка глядить у кущах...

Вже з лона пух лебедя зціловую крізь
сміх,
Гориш вогнем пурпури, хоч біла ти,
як сніг,
В обійми нас приймає до купелі ручай,
І граємось на хвилях, і сміхом ходить
гай,
І русалка сміється в кущах...

Михайло РУДНИЦЬКИЙ
ЖАГУЧИЙ СОНЕТ

Недільний вечір модної нудьги...
Як часто я тужу за ним у тижні!
Ось увійдеш, і всі тут стануть ріжні,
І кожне слово набере ваги!

Тобою перешлють мені боги
Дар зберігати тайни, як Ти, ніжні,
Як можуть знати ці наївні ближні
Про наш союз — свободи чи жаги?!

Як можеш Ти не знати, що Твої лиш
Бальзами уст є ліком, яким цілиш
Мою жагу, як ніч, запаморочену?

Тебе нема. І ось нараз відчув я,
Що паленню лавою Везувія,
Немовби мій огонь скрив тайну злочину!

МОДЕЛЬ ДЛЯ ФОТО:

Коли людина зустрічається з якоюсь незнайомою річчю або незрозумілим явищем, то здебільшого ставиться до них цілком негативно. Прикладів можна навести силу-силенну. Найвідчутніше постраждали в цьому розумінні художники, які випереджали свій час: згадайте хоча б, як цювали «мистецтвознавці» Моне і Ван Гога, Пікассо і Малевича, Філонова і Шагала. Згадайте ставлення Хрущова до «абстракціоністів-підорастів». Напевне, всі чули і про «лженауку» кібернетику, і про генетику — «продажну дівку імперіалізму». А чи давно змінили ми гнів на милість у ставленні до НЛЮ, екстрасенсів, астрології та інших окультичних наук?..

Маю гарні туфлі, але носити не можу — маленькі, тиснуть, не мій розмір. Тому можу лише порадити за того, кому ці гарні туфлі підійдуть. Але то я. Бо знаю безліч людей, яким це ніякої радості не принесе, зате заздритимуть по-чорному. Заздритимуть, випромінюючи енергію зла і самі в ній потопаячи: «Така хороша річ — і не моя? Та пропадять ви всі!» Відтепер людина, яка взула ці туфлі й пішла собі, не кульгаючи, — ворог особистий. Бо «не така, як я». «Не така» — отже, значно гірша.

Так само, як і до взуття, ставимось і до більшості речей: чи відповідають вони нашим розмірам, нашим смакам, уподобанням, нашому інтелектові, нашому життєвому досвідові, нашим бажанням, нарешті. І якщо не відповідають, не налязять на ноги, руки, голову чи душу, — значить, то все негодяще, погане і зайве.

Бачу на обкладинці журналу навдивовижу гарну, усміхнену дівчину. Елегантне фото, чудовий друк. Рука мимоволі тягнеться за гаманцем. Кіоскерка коментує мою покупку так: «Забирайте, забирайте від мене цю порнографію! Бачити її не можу!..»

Натурально, і «ЛЕЛЬ» вона бачити не зможе, бо це теж «порнографія». Не врода, не мистецтво і не еротика — порнографія. І Рубенс — порнографія, і Рембрандт теж. А Венера Мілоська — повія. Так їй, проститутці, й треба, що скам'яніла!..

Аніскільки не хочу ображати кіоскерку. Так її виховали, усім «соц. життям» привчили до думки: «Оголена натура — ганьба!» Звідси лише один крок до висновку: «Всі, хто дозволяє фотографувати себе в такому вигляді, — повії». Тепер людина зразу заспокоюється, оскільки незнайомому раніше явищу не треба шукати

нового місця в своєму розумінні — явище цілком уклалося у давно підготовлені захисні траншеї власної свідомості: «ганьба!» та «повія».

Найцікавіше, що й чимало дівчат, які прагнуть одержувати призи за те, що подарувала їм Природа, за власну красу, теж не надто обтяжують себе думками з цього приводу. Торік мені на повному серйозі довелося заспокоювати одну учасницю конкурсу київських красунь. Чорні від туші сльози текли по її рожевих щоках, і вона вголос бідалася:

— Я вже тиждень приходжу сюди, а ще ніхто не запросив мене до ліжка! А я ж така красива-а-а-а!..

Урочистий секс із членами журі, на її традиційну думку, має входити до обов'язкової програми конкурсу. Інакше годі й мріяти про призи інофірм. Не впевнений, що мені вдалося переконати красуню в протилежному.

Чому не впевнений? А тому, що так вважає більшість не тільки глядачів, але й самих дівчат, що мріють нарешті побачити себе на обкладинках популярних видань.

«Більшість», — сказав я. Але — не всі. Є такі дівчата, які змогли зламати звичний стереотип щодо «небезпечних» професій серед наших сучасниць: якщо фотограф може вимагати від тебе зніматися у будь-якому вигляді і в найризикованіших позах, то і кожний зможе добитися від тебе чого завгодно, аби тільки у цього «когось» грошки були.

На незламності такого стереотипу і «проколовся» три роки тому американський бізнесмен Август Севен. Сидячи в своїй Америці, він доволі наївно вирішив, що в такій велетенській країні, як Радянський Союз, з такою кількістю національностей, можна відшукати фотомоделі всіх типів і для будь-якої країни світу. З цією думкою і

приїхав до нас. Відібрав вісім дівчат і за свої гроші повіз їх у Штати вчитися. А дівчатка ж — наші, місцеві! Потрапивши на «загниваючий Захід», вони спершу рвонули по магазинах, потім рвонули по ресторанах, а вже тоді рвонули і від самого містера Севена, залишивши йому на згядку рахунків на 20 тисяч доларів: для того, звісно, щоб багатий містер їх сплатив. Навіщо вчитися, коли і так усе чудово! Дівчата з Союзу — то екзотика, скрізь потрібні... Поділяють, ніби деяких з цієї «чудової вісімки» бачили вже на естрадах різноманітних ресторанів, де вони кволо підтанцюють у шоу-програмах

ЛЯЛЕЧКИ НЕ ПОТРІБНІ!

колишніх наших співвітчизників. У Віллі Токарєва, зокрема.

Цю історію повідав сам Август Севен. Іронічно так розповідав, з гумором. Почуття гумору взагалі у містера Севена розвинене добре, без нього він би просто не вижив у такій країні, як наша. Якби зараз був живий Маршак, то він неодмінно до «Містера Твістера» написав би продовження: «Пригоди містера Севена в Країні Рад». Оскільки після першої невдачі він все ж таки знову приїхав до Союзу, вирішивши для себе: буду вчити їхніх дівчаток, але тепер — у них удома. А його знову «кинули», вкрали всю апаратуру, яку Август привіз із собою. А потім — ще раз. І — ще раз...

Найдивовижніше, що він не плюнув на свою ідею, не повернувся додому, а таки відкрив у Москві свою школу фотомоделей! Я не Маршак і не спроможний описати, чого це йому коштувало. Я тільки спитав, навіщо йому вся ця халепа?

— Мені подобається бути першим. У вас надзвичайно красиві люди, дівчата, хлопці, хоча вони аніскільки не розуміють на бізнесі. Однак на них чекатиме великий успіх, якщо вони навчатимуться фотомодельного бізнесу. Я працюю в ньому дуже давно і знаю, як цього навчити.

— Але ж для вас це поки що вкрай не вигідно: ви вже витратили й втратили силу-силенну грошей, а що повернулося?

— Не варто чекати (як це робите ви), щоб вкладені гроші повернулися враз та ще й з процентами. Я знаю, що моя школа — найкраща. І не тільки за вашими уявленнями, але й за американськими. В Америці чя в Європі немає таких шкіл. Усі учні перебувають на повному пансіоні, тобто оволодівають своєю майбутньою професією по-справжньому. В Америці такі школи працюють по дві-три години двічі-тричі на тиждень. Тут так не можна. Ваши діти надто ліниві і люблять поговорити, що самі вони в цьому не винні, оскільки за останні сімдесят років тут склалося таке ставлення до справи. Якщо я, наприклад, не піднімуся о шостій ранку, то половина учнів теж не піде на заняття, спатимуть. Але я піднімаюся. Хоча це і не моя турбота — будити учнів.

— Я чудово їх розумію — це наші діти. Зараз їм по 17–20 років. І весь цей час їх учили обдурювати вчителів і уникати будь-якої роботи. У вашій школі вони вчитимуться півроку. Навіть не уявляю, як ви зможете за цей короткий час навчити їх працювати!

— А я розумію, що всі — не навчу. Дехто і не зможе працювати з цілковитою віддачею. Але дівчина, яка досягне успіху, поверне витрачені на неї гроші з одного мільйонного контракту. Після закінчення навчання ми з кожним учнем підписуємо контракт, згідно з яким школі буде сплачена компенсація за навчання та працевлаштування. Перший рік — 10 процентів школі й 20 процентів рекламному агентству, в якому фотомодель працюватиме. Другий і третій рік роботи фотомодель сплачуватиме нам 5 процентів. Так от, серед моїх сьогоднішніх учнів є три дівчини, які готові до мільйонних контрактів, і принаймні двоє хлопців. Гроші повернуться, хоча й не відразу, не через рік.

— Містер Севен, цікаво, як ви відбираєте учнів для своєї школи фотомоделей?

— Передусім, по очах. На Заході нікому не потрібні нерозумні фотомоделі. Зараз дуже добре навчилися робити ляльки — «Барбі», «Сінді» тощо. Тому фотомодель з порожніми очима просто нікому не цікава, фотолялечки мені не потрібні. Але, крім того, я вирішив набирати дівчат і хлопців за наперед заданими типами. Поставляти на ринок коротунів мені не до вподоби. Тому й параметри фігури у мене досить жорсткі. Наприклад, для дівчаток на зріст 175 см вага має бути не більше 55 кг, груди — 84–92 см, стегна — 84–86 см, плечі — 104–106 см. Розмір стегон і грудей має бути однаковий. Погоджуся, якщо обсяг грудей трохи

більший, ніж обсяг стегон, але не навпаки. Для хлопців також є відповідні стандарти. І ще раз повторю: фотомодель повинна мати своє обличчя.

— А чи не здається вам, містер Севен, що ці вимоги надто суворі?

— В інших школах параметри можуть бути іншими, але все одно чітко визначені. Фотомодельний бізнес — це взагалі дуже сувора справа. Особливо для вас, оскільки ви не звикли до західного стилю роботи. Приміром, спочатку я набрав 36 чоловік. Десятеро з них залишили школу, не витримали, не схотіли наполегливо і самовіддано працювати. Шкода.

Напевне, будь-якому вчителеві шкода, коли від нього йдуть учні. Але особисто я можу зрозуміти тих дівчат, які не витримали випробування в школі «Август Севен». Попри все своє бажання, далеко не кожний зможе витримати хоча б такий розпорядок дня: підйом о шостій ранку і зразу — біг на 10 кілометрів, за будь-якої негоди. Після бігу — 3 години роботи на тренажерах. Потім заняття з англійської мови три години до обіду і ще годину після. Ще дві години занять з психології і дві години — з акторської майстерності. О вісімнадцятій — вечеря, година власного часу — і знову заняття у фотоокласі. Ввечері ще п'ять кілометрів бігу і чергові заняття, останнє з яких закінчується об одинадцятій вечора. День розписаний по хвилинали!

І так — щодня протягом усіх шести місяців навчання. Без вихідних. Це просто фізично складно. Особливо ж потерпають ті дівчата, яким треба схуднути, оскільки за таких скажених навантажень доводиться ще й відмовляти собі у частині їжі. Майже кожному учневі в школі зробили пластичну операцію: кому вуха притисли, кому форму носа поліпшили...

Як бачите, в розпорядку жодної хвилини не виділено на сексуальні втіхи. То, може, все це відбувається в позаурочний час? Свідомість ніяк не може позбутися думки, що людина, яка «виробляє» красивих дівчаток і хлопчиків, жодного разу не спробувала «покуштувати» свою продукцію. Інтимне запитання так і проситься на язик...

— Напевне, ви знаєте, яка думка панує у нашому середовищі щодо фотомоделей: з ними, мовляв, усе просто. А про директора школи фотомоделей взагалі хтосьна-що можна подумати. Які у вас стосунки з ученицями?

— Ділові. Ділові стосунки. Я представляю свою фірму і відповідаю за її честь.

Так само і дівчата, які у мене вчаться, мають захищати честь фірми. На цьому ґрунтується наш успіх. Я вже доволі тривалий час і з великими труднощами роблю свій бізнес у вашій країні. Саме бізнес. На це мені довелося витратити таку кількість доларів, що я міг би без жодних турбот прогуляти їх і вдома. Є таке правило: якщо хочеш, щоб тебе поважали, навчись передусім поважати себе сам.

— А як поведуться дівчата?

— Виконують правила школи. Якщо хочете, можете прочитати.

Звісно, я схотів. І вчитав, приміром, ось що. На весь час навчання в школі «Август Севен» ніяких інтимних зв'язків, жодних статевих контактів між хлопчиками і дівчатками.

Перше ж порушення означає, що треба збирати валізу і вирушати додому. Всі учні мусять кинути палити

протягом десяти днів з початку занять. Заборонено наближатися до незнайомих людей і розмовляти з ними...

Одне слово, багато цікавого містять у собі правила поведінки у школі. І кожне порушення може суттєво позначитися на подальшій долі її учнів.

— До речі, містер Сeven, яким ви бачите майбутнє своїх вихованців?

— Вік фотомоделей вельми короткий. Уже в 25–27 років дівчата змушені йти з цього бізнесу. Хлопці залишають роботу трохи пізніше — у 30–32 роки. Тому вже зараз більшість думає про якусь другу професію, і це правильно. Якщо використати свої знання і досвід, можна стати висококласним спеціалістом з макіяжу, гриму, моделювання одягу,

зачісок. Фотомайстром, нарешті. Можна і будь-яку іншу професію обрати. Приміром, Анжела, яка вже закінчила школу, заробляла, працюючи фотомоделлю, близько 22 тисяч доларів на місяць. На розваги гроші не витрачала — зібрала 150 тисяч для навчання в першокласному університеті. Вчиться на юриста — а це вельми престижна професія в Штатах. Ну, а новачкам поки що треба тільки працювати. Щонайменше три роки треба присвятити навчанню і роботі. Весь цей час треба думати виключно про бізнес і ніякого кохання, сексу, дітей. Фотомодель — це рідкісна професія, і втрачати престижну роботу через дурниці ніхто не погодиться.

...Дивлюсь на красиву дівчину з обкладинки журналу. Як назвати її? Фотомодель? Лялечка? Повія?.. Чи, може,— бізнесмен?

А як би назвали ви?

Володимир ВІК

ЦЕ ЗНАТИ ДУЖЕ ВАЖЛИВО, БО ПРОХОДЖЕННЯ МІСЯЦЯ ЧЕРЕЗ ТОЙ ЧИ ІНШИЙ ЗНАК

ПРИМІТКИ: Місячний цикл — це час від одного молодого місяця до наступного. Він складає 29,5 дня. Через зодіак місяць проходить за 27,5 дня, присвячуючи кожному знаку приблизно 2,5 дня.

Протягом першої чверті циклу місяць вважається молодим. У цей час спостерігається нервова збудженість: перевитрата енергії та підвищена сексуальність небажані, бо можуть підсилити загальну дисгармонію в організмі.

Наступної чверті місяць зростає — протягом цих днів і ночей він убирає особливості того знаку, через який проходить.

Третя — чверть повного місяця. Вона спричиняє підвищену збудженість (у тому числі й сексуальну).

Далі місяць іде на зменшення, він схиляє нас до розслаблення, руйнується накопичена програма й відбувається акумулювання енергії для переходу в нову якість. Отож, читаючи таблицю, враховуйте особливості місячного циклу.

СІЧЕНЬ: 5/01:10 — народження місяця; 13/04:32 — зростання місяця; 19/23:28 — повний місяць; 26/17:27 — зменшення місяця.
ЛЮТИЙ: 3/18:00 — народження; 11/18:15 — зростання; 18/10:04 — повний; 25/09:56 — зменшення.
БЕРЕЗЕНЬ: 4/15:22 — народження; 12/04:36 — зростання; 18/20:18 — повний; 26/04:30 — зменшення.
КВІТЕНЬ: 3/07:01 — народження; 10/12:06 — зростання; 17/06:43 — повний; 24/23:40 — зменшення.

ТРАВЕНЬ: 2/19:44 — народження; 9/17:44 — зростання; 16/18:03 — повний; 24/17:53 — зменшення.
ЧЕРВЕНЬ: 1/05:57 — народження; 7/22:47 — зростання; 15/06:50 — повний; 23/10:11 — зменшення; 30/14:18 — народження.
ЛИПЕНЬ: 7/04:43 — зростання; 14/21:06 — повний; 23/00:12 — зменшення; 29/21:35 — народження.
СЕРПЕНЬ: 5/12:59 — зростання; 13/12:27 — повний; 21/12:01 — зменшення; 28/04:42 — народження.
ВЕРЕСЕНЬ: 4/00:39 — зростання; 12/04:17 — повний; 19/21:53 — зменшення; 26/12:40 — народження.
ЖОВТЕНЬ: 3/16:12 — зростання; 11/20:03 — повний; 19/06:12 — зменшення; 25/22:34 — народження.
ЛИСТОПАД: 2/11:11 — зростання; 10/11:20 — повний; 17/13:39 — зменшення; 24/11:11 — народження.
ГРУДЕНЬ: 2/08:17 — зростання; 10/01:41 — повний; 16/21:13 — зменшення; 24/02:43 — народження.
Першою цифрою позначено число місяця. Чотирма іншими — київський час входження Місяця у відповідне сузір'я (таблиця) чи початку чергової чверті місячного циклу (примітки).

МІСЯЦЬ В ОВНІ

Посилюються такі якості людини, як ініціатива, спроможність першим прийти на допомогу. Людина в цей час стає більш самостійною, поривчастою, бурхливою. Жага діяльності і творча на-снага сприяють зростанню сміливості й рішучості. Це може допомогти сором'язливим особам зав'язати нові знайомства, звільнитися від внутрішніх комплексів, умовностей і пересторог. Але в цей час войовничого неспокою частіше уривається терпець і приймаються несподівані для оточення рішення. Стихійні вчинки, бажання розв'язати проблеми за допомогою сили призводять до гарячих суперечок, чвар, брутальності, а іноді й фізичних сутичок. Треба бути обачнішим у своїх словах, щоб у пориві гніву не образити людину.

МІСЯЦЬ У ТІЛЬЦІ

У цей час ми стаємо більш реалістичними, прагнемо бути захищеними і робимо найкраще те, що давно знаємо і вміємо. Природа і мистецтво, приємне оточення дарують гарний настрій. Любов стає земною і часто задовольняється матеріальним достатком. Народжується бажання втішитися комфортом, поласувати. Гарний час для зміцнення стосунків. Але важко вирішуються ті проблеми, які потребують прискорення, бо людина впадає у лінощі і на її поведінку сильніше впливають обставини.

МІСЯЦЬ У БЛИЗНЮКАХ

На зміну внутрішньому спокою, скутості і затиснутості Тіляя приходить легесенький весняний вітерець рухливих і контактних Близнюків — люди стають балакучими, обмінюються новинами та ідеями, зростає смак до інтелектуальних занять, жінки більше фліртують, а чоловіки прагнуть продемонструвати свої інтелектуальні можливості. Збільшується кількість знайомств. Взаємини мають поверховий, ненав'язливий характер. Виникає бажання поділитися своїми інтимними проблемами.

МІСЯЦЬ У РАЦІ

Коли Місяць проходить через знак Раку, слід особливу увагу звертати на почуття партнера, на його емоційні реакції. Цей час пов'язаний з минулим, тому людина про щось згадує, мріє. Людям подобається, коли до них ставляться по-материнськи, підбадьорюють, вони схильні вірити обіцянкам. Хочеться погуляти на природі, особливо місячними вечорами. Це найкращий час для контактів з жінками. Стають підсвідомо приємними запрошення на інтимну вечерю, і той, хто запрошує, цілком може розраховувати на симпатію.

МІСЯЦЬ У ЛЕВІ

Робить людей активними, пробуджує почуття, які виносяться на загальне. Хочеться святкувати і розважатися. Застілля в цей період стають ве-

ПРОХОДЖЕННЯ Місяця через знаки

Місяць	ОВЕН 22.03—20.04	ТЕЛЕЦЬ 21.04—21.05	БЛИЗНЮКИ 22.05—21.06	РАК 22.06—23.07	ЛЕВ 24.07—23.08	ДІВА 24.08—23.09
I	11/10:22	13/19:00	15/23:55	18/01:26	20/00:57	22/00:22
II	7/16:15	10/01:36	12/08:08	14/11:31	16/12:15	18/11:47
III	5/22:07	8/07:05	10/14:03	12/18:50	14/21:20	16/22:13
IV	2/05:04 29/13:13	4/13:18	6/19:33	9/00:18	11/00:46	13/06:09
V	26/21:52	1/21:09 29/06:16	4/02:28 31/11:19	6/06:09	8/10:07	10/11:56
VI	23/06:03	25/15:28	27/21:14	2/13:58 29/23:42	4/15:35	6/17:28
VII	20/13:07	23/23:36	25/06:44	27/10:08	2/00:15 29/10:39	4/00:37 31/10:01
VIII	16/19:11	19/06:10	21/14:36	23/19:36	25/21:15	27/20:46
IX	13/01:02	15/11:47	17/20:40	20/02:59	22/06:19	24/07:08
X	10/07:36	12/17:48	15/02:08	17/08:36	19/13:01	21/15:27
XI	6/15:19	9/01:19	11/08:49	13/14:19	15/18:23	17/21:28
XII	3/23:49 31/08:07	6/10:16	8/17:37	10/22:05	13/00:47	15/02:56

МІСЯЦЬ?

АСТРОЛОГ А

ЗОДІАКА ІНКОПИ ВИРІШАЛЬНИМ ЧИНОМ ВПЛИВАЄ НА АКТИВНІСТЬ СЕКСУАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

селішими і бучнішими, ніж звичайно. Люди здатні бачити в рожевому світлі все, що відбувається навколо. Хочеться справити враження бодай яскравим одягом, зростає потреба у визнанні. Невпевненість зникає. Таке розташування Місяця народжує бажання пофліртувати, закохатися. Подобається дарувати компліменти, люди не скупляться на похвали. Але у стосунках не виключена пихатість, марнотратство і недбалість.

МІСЯЦЬ У ДІВІ

Діва робить людей критично настроєними, педантичними і прискіпливими, готовими до виконання повсякденних обов'язків, шкода стає даремно марнувати час, з'являється бажання навести лад, усе розставити на свої місця — і це бажання перевершує всі інші. Посилюється увага до деталей, прагнення все раціоналізувати, всьому знайти своє призначення і застосування. Діва ускладнює ті справи, які потребують творчого рішення, інтегрального мислення, бо вона не зносить узагальнень. Стають помітнішими помилки і вади партнера, частішають взаємні дорікання. Тому це не найкращий час для романтичних стосунків.

МІСЯЦЬ У ТЕРЕЗАХ

Приносить гарний настрій, радість. Жадання гармонії і миру, любові і справедливості надає стосункам людей рис

аристократизму, елітарності. Особлива увага звертається на такт, дипломатичні якості партнера, вміння витримувати дистанцію. Місяць у цей час сприяє новим контактам, але встановлені зв'язки ненадійні, бракує рішучості, а рішення, прийняті в цей період, легко змінюються. Люди схильні до суперечок, але до сварок справа не доходить. Терези сприяють примиренню і розсудливості.

МІСЯЦЬ У СКОРПІОНІ

У цей час збуджується сексуальна енергія, людина повніше відчуває свою статеву природу. Стосунки між чоловіками і жінками мають підкреслено сексуальний характер. Особлива увага звертається на сексуальну привабливість людини. Загострюється і виходить на поверхню усвідомлення власних інтимних проблем. Бажання фізичного володіння досягає свого апогею. Саме тому людина може втрачати розумовий контроль й інстинктивні почуття часто породжують сексуальні злочини. Критичність, підозри, необгрунтована обережність, саркастично настроєний розум створюють високе напруження в емоційній сфері, можливі різкі емоційні реакції.

МІСЯЦЬ У СТРІЛЬЦІ

Додає оптимізму, поліпшує самопочуття, фізичну форму. Виникає потреба рухатися, проводити спортивні змаган-

ня, фізично працювати. Слід уникати надмірностей. Оптимізм підсилює здатність перебільшувати свої можливості й сили. З'являється здатність до ризику, демонстрації власної відваги. Благородство і почуття справедливості породжують бажання постояти за друзів, захистити їх від несправедливості. Це найкращий час для подорожей, філософського осмислення життя, навчання, встановлення зовнішніх контактів. Відкритість у стосунках, гуманізм, щедрість і веселощі Стрільця надають особливого забарвлення і романтичності у взаєминах між людьми.

МІСЯЦЬ У КОЗЕРОЗІ

Породжує почуття самотності, знижує емоційний тонус. Людина схильна замикатися в собі. У стосунках і справах на перший план виступає серйозність, діловитість і лаконічність. Нам здається, що треба суворо дотримуватись букви закону, виконувати всі правила і накази, ми боїмося усього нового і незвичайного. Загострюється почуття реальності, відповідальності, самодисципліни. Сприятливий період для контактів з людьми старшого віку і з більш досвідченими людьми, добре відновлювати старі знайомства. Але стриманість і самозаглибленість створюють враження холоду та байдужості у стосунках, що призводить багатьох до заниженої самооцінки, виникає почуття власної непривабливості і депресивного настрою.

МІСЯЦЬ У ВОДОЛІЙ

У цей час людина набуває революційності, відкритості до всього нового, з'являється бажання звільнитися від усіляких забобів, цілковито розпоряджатися власним часом. Погано йде рутинна робота, важко дається розв'язання повсякденних проблем, привабливе все цікаве, незвичайне, оригінальне. Для людини, зорієнтованої у майбутнє, це найкращий час для того, щоб змінити звичний стан речей, по-новому оцінити своє ставлення до життя і людей. Імовірні різні несподіванки і сюрпризи, збуваються передчуття і передбачення. Власні вчинки і поведінка інших людей можуть бути вкрай незвичними. Зростає доброзичливість, контактність, альтруїзм.

МІСЯЦЬ У РИБАХ

Знижується почуття реальності, тому в цей період краще не братися за відповідальні справи. Час сприяє з'ясуванню фактів. Несподіване виявляється без додаткових зусиль, наче саме собою, таємниче виходить на поверхню. Люди стають більш співчутливими до горя ближнього, сердечними й турботливими. Але в цей час людина прагне самотійності, перебування у тихій гавані своїх почуттів. Хочеться поринути у світ ілюзій, іноді завдяки алкогольним напоям, але якщо вдається подолати жах марновір'я, омани і самоомани, безладдя у почуттях, то їм на зміну приходить високодуховний творчий стан.

ЗОДІАКУ (за зимовим київським часом)

ТЕРЕЗИ 24.09–23.10	СКОРПІОН 24.10–22.11	СТРІЛЕЦЬ 23.11–21.12	КОЗЕРОГ 22.12–20.01	ВОДОЛІЙ 21.01–19.02	РИБИ 20.02–21.03	Місяць
24/01:42	26/06:32	1/09:30 28/15:20	3/21:09 31/03:07	6/09:59	8/22:52	I
20/12:05	22/15:11	24/22:26	27/9:33	2/16:09 29/22:34	5/04:51	II
18/22:55	21/01:20	23/07:13	25/17:09	28/05:44	3/11:11 30/18:23	III
15/08:10	17/11:10	19/16:40	22/01:40	24/13:38	27/02:20	IV
12/15:05	14/19:15	17/01:22	19/10:13	21/21:44	24/10:25	V
8/20:33	11/01:27	13/08:29	15/17:50	18/05:09	20/18:00	VI
6/02:27	8/06:53	10/14:17	13/00:16	15/12:03	18/00:44	VII
2/10:17 29/20:11	4/13:16 31/21:38	6/19:57	9/06:00	11/18:06	14/06:51	VIII
26/06:55	28/07:44	3/02:50 30/11:33	5/12:06	8/00:08	10/12:56	IX
23/16:39	25/18:04	27/21:29	2/19:29 30/04:18	5/06:53	7/19:38	X
20/00:03	22/02:52	24/07:01	26/13:38	1/14:43 28/23:19	4/03:13	XI
17/05:33	19/09:20	21/14:42	23/22:04	26/07:43	1/11:23 28/19:28	XII

НЕМА ПРОБЛЕМ?

Класна штука — відик! Класно, що його вигадали! Натиснув кнопку — і дивись, як там у них усе це робиться. Аж нігті сверблять від заздрощів. Особливо, коли йдеться про тінейджерів їхніх або студентів. Посунув собі на весняні канікули до Флориди — відтягує на повний зріст! Тут тобі і пиво, і «кока-кола», і «травичка», і секс-конкурси різні, а дівчиська там такі, що й мертвого з могили піднімуть. І жодних тобі проблем і комплексів: хочеш секс у машині — на! Хочеш на пляжі — будь ласка! В motelі — прошу! Та хоч на повітряній кулі!..

І головне — хлопці в них там такі собі. Дівчиська атасні, а от хлопці кволі якісь. Від переїдання, напевне. Зустрічаються, правда, і круті, але то в інших фільмах, де більше б'ються і стріляють, а в тих, де гуляють і кохаються — там хлопці поганенькі. Мене б туди, та ще й з друзями, — тримайсь, Америку!..

Можна навіть і не в Америку, а кудись в Європу, бажано, якнайчистоганнішу. Там мене б теж оцінили, як належить. Бо і там проблем з отим самим — жодних. Я от читав, що в Голландії зараз уже готовий спеціальний закон, який дає можливість усім, хто має дванадцять років, вільно займатися сексом одне з одним. А німцям це дозволяється робити з чотирнадцяти років, і в Італії теж такий вік вважається нормальним. У Данії віком кохання визнали п'ятнадцять років, у Бельгії та на Британських островах — шістнадцять. Псують картину французи, які дозволяють хлопцям починати статеве життя з вісімнадцяти, зате дівчаткам вони за законом скинули три рочки.

Кореспондент московського бюро голландської газети «Трау» Віра де Ланге, наприклад, так відповіла на запитання «Як ставляться до сексу голландські підлітки?»:

— Спокійно. Адже про секс вони знають все. І школа дає хорошу сексуальну освіту. І батьки. Голландських батьків більше хвилює, щоб їхні дівчата не завагітніли. Вони обов'язково порадять, як краще користуватися презервативом, але ніколи не забороняють сексуальне життя.

Ти не хочеш, приятелю, звернутися до своїх батьків з приводу користування презервативом? Не хочеш. Як і думаю. Мені, принаймні, свого часу навіть подумати про це не хотілося. Хотілося зовсім іншого. Наприклад: сісти в літак і гайнути до штату Флоріда на весняні канікули. Туди, де засмагли довгоногі дівчиська, погойдуючи стегнами, виходять із смарагдової води, несучи на своєму

обличчі звабливу посмішку. Ех!.. Узав би з собою російську матрешку і сказав би, що то національний секс-символ, — хай позаздрять нашим дівчиськам.

Але доводиться обмежувати себе відиком, оскільки квитків на ту Америку немає на багато років уперед. А ще можна запозичити досвід у того, хто там все ж таки спромігся побувати. Таких не дуже багато, але, — подумав я собі, — якщо квитків немає, то хтось туди все ж таки літає. А дехто навіть і повертається. Чи не маю я таких знайомих, що поїхали і повернулися?..

І пішов шукати. Знайомих у мене таких не виявилось, але один приятель, покопирсавшись у пам'яті, згадав, що недавно зі Штатів повернувся якийсь Віталік, але розповідати про поїздку не любить, бо мав там якісь неприємності. Але, якщо вже мені нетерпеливиться, то він нас зведе. Мені нетерпеливилось, і він звів.

Віталік насправді виявився зовсім не Віталіком, але я його саме так називатиму, бо чоловік просив не посилатися на його конкретний досвід, от я і не посилатимусь. Розповідав він про Америку і справді без особливого захвату, але врешті-решт попередив:

— Знаєш, не дуже довіряй цим американським фільмам про вільне кохання. Не тому, що там геть-чисто усе неправда, ні. Все зовні схоже на дійсність, але тільки схоже. Дідів Морозів на Хрещатику бачив? Лише немовлята цілком щиро вважають, що то справжні добрі дідусі і що подарунки вони роблять лише з власної щедрості. А батьки знають, що борода в Діда Мороза приклеєна і за подаруночок дитині вони виклали чималі грошки. Так от, у ставленні до Америки ми цілковиті немовлята. Беззастережно віримо всьому. Не тому, що такі дурні, а тому, що совки. Ніяк не можемо усвідомити, що можуть бути у світі традиції, забобони і закони, яких у нас немає. Втім, ми і своїх законів майже не знаємо, годі вже й казати про американські, де існує стільки юридичних тонкощів, що їх і комп'ютером не обчислиш. Та в разі найменшого замаху на особистість усі ці закони починають працювати.

Скажімо, сидить за столиком гарна дівчина, потягує свою «колу» і привітно усміхається тобі. Тобто це ти думаєш, що тобі, а насправді вона усміхається всім. А ти не звик, що можна просто так усміхатися. Бо в нас усі мають вигляд похмурих і непривітних. А в американців чи не найперша заповідь: «Тримай посмішку, посміхайся!» Що б не ста-

лося, тримай посмішку. Все — о' кей!..
 І ось ти, мов метелик на вогонь, летиш на посмішку гарної дівчини. Що вогонь робить з метеликом, пояснювати не треба?.. Те саме станеться і з тобою, якщо дівчина зовсім не хоче з тобою розмовляти. І на цілком законних підставах, оскільки ти вчинив замах на її свободу.

— Але ж я теж вільна людина, значить, можу робити те, що мені заманеться!

— Оце і є совкове сприйняття свободи. Я — вільна людина, отже, весь світ має належати мені... А насправді логіка свободи інша: якщо ти вільний робити все, що тобі хочеться, то й інша людина має бути вільною не робити того, чого тобі хочеться. Цілковита свобода містить у собі й свободу від самої свободи, зрозумів?

Тут я трошки подумав — і зрозумів. Вільне кохання — це коли ви можете робити все, що заманеться, якщо дійшли обопільної згоди. Але ваша свобода стає протизаконною, якщо вона хоч у чомусь обмежує свободу іншої особистості. Віталік навіть такий приклад навів.

Один американський клерк закохався в дівчину і почав писати їй захоплені листи. А вона цих листів отримувати не хотіла. А він писав. Про те, як кохає її, що живе і дихає лише завдяки їй, запрошував до театрів і ресторанів. Будь-яка наша дівчина розчулилася б від таких листів. А ця не тільки не розчулилася,

МЕД

Ще римський імператор Марк Аврелій охоче виконував рекомендації свого лікаря Галена: вживати мед перед тим, як лягти в ліжко. Мед вважається неабияким сексуальним стимулятором.

Серед англосаксів мала популярність медовуха із замочених пелюсток нагідок. Так само охоче вживали вони і «медове вино», яким за традицією пригощали молодят протягом першого місяця після весілля. Звідси, до речі, і походить вислів «медовий місяць».

Мед легко засвоюється організмом, і завдяки цьому є чудовим

засобом для швидкого енергетичного підживлення організму. Багато в ньому вітамінів і мінеральних речовин, які беруть участь у синтезі статевих гормонів.

але й до суду подала. І одержав клерк кілька років тюрми, оскільки писав небажані для особистості листи. Тобто зазіхнув на свободу особистості... Добре все ж таки, що в нас такого закону ще немає, інакше Євгеній Онегін міг би засудити Тетяну Ларину — адже він нічим не спровокував її на той відвертий лист.

— І хоча цей випадок навіть для Америки винятковий, — продовжував Віталік, — він лише підкреслює, що кохання, пристрасті, глибокі почуття перебувають десь на периферії душі звичайного штатника. Я працював з американськими студентами, знаю, про що кажу. Вони доброзичливі, усміхнені, байдужі, недовпитливі. У них чудове здоров'я, чиста шкіра, шикарні зуби — в здоровому тілі здоровий дух. А що це

означає? Не тримати зла, не пам'ятати минулого, не лізти в чуже життя. І щоб у твоє — ніхто і ніколи. Вони з дитинства знають все про секс, старшокласникам безплатно видають презервативи, які не лежать без уживання. Але не варто заводити з ними розмову про кохання. По-перше, вони не відчувають потреби в глибоких почуттях, тому нічого розповісти не здатні. По-друге, це може бути небезпечним: не лізь в чужу душу, інакше можеш наразитися на закон про захист сексуальних прав особистості. Моя робота, наприклад, почалася з письмового, а згодом і усного попередження щодо так званого «статевого замаху». Означає це не тільки фізичний примус, але й будь-які дотики, вислови, жести, котрі твої студент (чи студентка) може зрозуміти як спробу зваблення попри його власне бажання. Найменша скарга студента на негідну поведінку викладача автоматично означає звільнення вчителя — ніхто навіть перевіряти не стане, чи це часом не брехня...

Оскільки після цих слів Віталік deciso знервовано почав припалювати сигарету, я дійшов до висновку, що якась схожа пригода і стала приводом для його «неприємностей». Тим часом він продовжував:

— Я спершу дивувався: мало не щодня в газетах там пишуть про згвалтування. Коли все досить просто, навіть вдаватися до насильства? Але виявилось, що йдеться не про банди озброєних насильників і не про маніяків, — таких випадків досить мало. В порівнянні з нами, звісно. Але буває, що хлопець з дівчиною давно знають одне одного, може, й кохалися не раз. Але досить йому було щось зробити всупереч її бажанням або щось таке, що заборонено місцевими законами, як його дії можна тлумачити як згвалтування. Ми звикли орієнтуватися на американський секс за журналом «Плейбой». Але той-таки «Плейбой»

ЧОЛОВІК НА КУХНІ

Серед сучасників існує, як на мене, цілком хибна думка, буцім справжньому чоловікові нема чого робити на кухні. Я так не вважаю. По-перше, на кухні можна робити багато що крім приготування страв. А по-друге, приготування страв — теж цікава штука. Принаймні у більшості країн світу вважають, що найкращі кухарі — чоловіки.

До цієї теми ми згодом ще повернемося, а цього разу я запросив вас на кухню з іншого приводу: покусити сметани. Річ у тім, що мене зацікавило запитання, яке поставив у своєму листі Іван Л. з Чернівців: «Чи правда, що сметана покращує чоловіку

потенцію? Які ще продукти можуть допомогти у цій справі?» Запитання поставлене, тому відповідаю:

— Можна сказати, що всі продукти впливають на статеву функцію. Той, хто правильно й раціонально харчується, рідко скаржиться на свої сексуальні проблеми. Особливу увагу слід звернути на калорійність та вітамінізованість їжі. От і все. Однак у світі поширені різноманітні міфи щодо «сексуальності» тих чи інших продуктів. Універсальних рекомендацій з цього приводу немає, хоча ніхто ще і не спростував ці міфи. Тож, якщо цікаво, можете перевірити можливість стародавніх еротичних рецептів.

розповів про чоловіка, якого рідна дружина засадила до в'язниці, оскільки за законами штату Джорджія використання в сексі техніки куннілінгуса карається позбавленням волі до 20 років. А чоловік же хотів якнайкращого!

Тут він на мить замислився, а потім сказав так:

— Знаєш, я гадаю, що американці правильно чинять, не занурюючись у кохання, як у нас. Кохання — то така гаряча, така непередбачена і нестримана штука, що в ньому все або майже все може стати злочином. За їхніми законами.

Ми ще довго розмовляли з Віталіком, і я ще неодмінно повернувся до цієї теми. Оскільки, виявляється, не тільки в США так да-

Як писав Бальзак, «жоден чоловік не повинен одружуватися, якщо не вивчив анатомію жінки». Цілком погоджуючись з класиком французької літератури (до того ж великим знавцем слабкої статі), від себе додаю, що не тільки одружуватися такий чоловік не повинен, а й узагалі торкатися жінок. Причому в даному конкретному випадку слово «торкатися» слід розуміти буквально.

Річ у тім, що чи не найістотношою завадою на шляху до сексуальної гармонії є невідповідність жінки до статевих контактів. Чесно кажучи, деякі чоловіки (і передусім юнаки) цілком щиро вважають, ніби для цієї справи потрібні лише власне бажання та ерекція. А жінка, мовляв, вона завжди готова, як піонер під прапо-

кався, припустимо, мочки її вуха. Помічав — але не надавав цьому особливого значення. І дарма, оскільки мочка вуха, напевне, є ерогенною зоною твоєї коханої.

Ерогенними зонами звичайно називають будь-які ділянки тіла людини, подразнення яких викликає або ж підсилює статеве збудження. У більшості жінок бажання статевої близькості виникає після ніжної стимуляції чоловіком ерогенних зон — лише тоді еротичне лібіді змінюється на лібіді сексуальне, жінка починає по-справжньому бажати статевих актів.

Але тут маю зазначити, що розташування ерогенних зон у кожної жінки є суто індивідуальне. Це схоже на телефонний номер: з допомогою десяти цифр можна скласти безліч різноманітних номерів, але зателефонувати конкретній людині можна, лише знаючи її конкретний номер. Так само і в кожній окремій жінці є своя, притаманна тільки їй комбінація ерогенних зон. До того ж, якщо продовжити порівняння з телефоном, на станції часом можуть змінити набір абонента, і не один раз. Тому, як стверджував один сексолог, лікування статевої холодності — це мандрівка, здійснена для відкриття в царині ерогенних зон.

Та все ж найчутливішими зонами жінки вважаються губи, рот, мочка вуха, потилиця, середня лінія спини (так зване «кошаче місце»), молочні залози і соски, внутрішня поверхня стегон і статеві органи. Специфічним органом жіночої чутливості є клітор, єдина фізіологічна роль якого — викликати відчуття насолоди.

Можливо, комусь здається, що стимулювання ерогенних зон — то непристойно і ненормально. На жаль, така думка вельми поширена серед «цнотливих» дівчат і юнаків. Але спробуйте зрозуміти, що в коханні, на шляху до сексуальної гармонії не існує понять «нормально» і «ненормально» — пристойне й прийнятне все, що приносить вам задоволення. Немає цих понять і у методах стимуляції ерогенних зон. Існує лише різноманіття індивідуальних відмінностей.

Стимулювання ерогенних зон ґрунтується на трьох правилах: вибірковість, послідовність і сполучуваність.

Оскільки в кожній жінки чутливість конкретної ерогенної зони відмінна, то під час підготовчого періоду варто стимулювати ті зони, які особливо виражені (вибірковість).

Збудження жінки зростає під час поступового переходу від стимуляції менш виражених ерогенних зон до

ХМІЛЬ

З хмелю, як відомо, виготовляють пиво, а пиво — надзвичайно популярний чоловічий напій у більшості країн світу. Однак тут слід зауважити, що хміль має естрогенний вплив на організм — тобто містить речовини, які діють за типом жіночих статевих гормонів. При зловживанні хмелем він завдає фемінізуючого ефекту, розвиваючи в чоловікові жіночі ознаки, призводить до зменшення чутливості.

ХЛІБ

Французький батон є нащадком тих булочок у формі фалоса, які випікали і їдали при відправленні фалістичних культів у дохристиянський період. У древніх Сіракузах мав поширення хліб у формі вульви. Хліб багатий на вітамін Е, який пов'язують з родючістю.

леко просунулася Феміда у захисті свободи особистості. Англійські джентльмени теж тепер можуть почуватися спокійніше в товаристві емансипованих жіночок. Тамтешній карний кодекс нещодавно поповнився новою статтею закону: з'явилася можливість через суд розібратися, припустимо, з власною нареченою, якщо вона затягла жениха до ліжка, тим більш, якщо згвалтувала. Три роки за ґратами можуть провести ті юні леді, які вчинили насильство над чоловіками і були затримані на місці злочину, а півтора роки загрожують звабницям жонатих чоловіків. А як тлумачиться слово «насильство», ви вже знаєте.

Тож, як радив ще Бенджамін Франклін, «ширше розкривай очі до весілля, а вже потім — примружуйся». А він був американцем, знав, що казав.

Хоча до Америки все одно хочеться. Хоча б по відику.

ЛЕЛЬ-мандрівник

ром трьох вождів.

Наперед застерігаю: це — надзвичайно хибна думка! І прошу запам'ятати назавжди: якщо ти прагнеш сексуальної гармонії в коханні, передусім маєш думати про те, щоб задоволення дістала твоя кохана. А вона і фізично, і психологічно влаштована зовсім не так, як ти. Є у неї свої жіночі секрети, про які ти повинен знати.

Першим з таких секретів сексологи називають «erotичне лібіді» — потяг до ніжності й пестощів. Erotичне лібіді практично відсутнє у чоловіків, вони майже не відчувають потреби в попередніх пестощах — звідки й походить неприємна для дівчат юнацька поспішність. Але майже неможливо викликати у жінки бажання до парубання, не виявивши всієї своєї ніжності до коханої. Потрібні лагідні слова, ясні погляди, ніжні дотики...

Можливо, ти помічав, як «спалахує» твоя кохана, коли ти ніжно тор-

ПЕТТІНГ: ГРА В ЧОТИРИ РУКИ

максимально виражених (послідовність).

Одночасне стимулювання кількох зон також сприяє зростанню збудження (сполучуваність).

Я, природно, розумію, що думати про всі тонкощі, цілуєчи кохану дівчину, досить обтяжливо, але все ж рекомендую подумати. По-перше, користуючись знанням ерогенних зон, ти можеш дати незвідану раніше насолоду коханій, оскільки стимулювання цих зон для жінок часом буває чи не приємнішим за самий коїтус. А по-друге, ці думки можуть трохи й тебе самого остудити і віддалити момент еякуляції, що теж позначиться позитивно на відчуттях коханої.

Ти помітив, що я дедалі частіше замість слова «жінка» використовую «кохана»? Це не випадково, оскільки вся ця інформація щодо ерогенних зон аж ніяк не згодиться тобі в тому разі, коли ти не кохаєш жінку, а вона не хоче тебе. Так, скажімо, кожній жінці доводилось не раз відчувати доторки лікаря до найчутливіших ерогенних зон, однак ніякого збудження у них не відбувається. Тому кожному відчуттю має передувати почуття! Тобто ерогенні зони «запрацюють» лише в тому разі, коли все відбувається на позитивному емоційному фоні, коли жінка психологічно настроєна сприймати пестощі — лише тоді жінка стає коханою. Звісно, в суто сексуальному розумінні.

Саме психологічний фактор є тим «чарівним ключиком», яким «відчиняються» ерогенні зони партнера. А от відшукати того ключика ти вже мусиш сам, приятелю. Чого я тобі й побажаю наостанок.

ЛЕЛЬ-сексолог

ЯБЛУКО

Цей чародійний фрукт не просто багатий на вітаміни С та групи В, але є й первинним символом нашої сексуальності, оскільки завдяки йому Адам спокусив Єву. Яблуко часто зустрічається в міфології, а також використовується в еротичній символіці. Згідно древньої легенди, розрізавши яблуко уздовж, ви відкриєте в собі те почуття спокуси, яке колись відчув Адам. Скільки незайманих цнотливих дівчат почервоніли, коли, здійснивши такий експеримент, зрозуміли, що бачать форму власної вульви...

ЛАВР БЛАГОРОДНИЙ

Ця важлива в кулінарії рослина ще за глибокої давнини асоціювалася з мужністю. Греки прикрашали лавровими вінками голови атлетів-олімпійців, а римляни — полководців, які здобували військові перемоги. Араби та східні гуру дотримувалися думки, що регулярне застосування лаврового листу в діті чоловіків сприяє також перемогам іншого роду.

добре розуміють і знають одне одного, кохають і поважають, вони просто не мають підстав відмовлятися від задоволення своїх природних потреб, і ніхто не має права засуджувати цих людей, вважати їх аморальними. У

РИС

З давніх давен рис вважався символом родючості. Не випадково існує звичай посипати рисом молодят під час шлюбної церемонії. Цим імітується вицвірення чоловічого сімені. Дикий рис використовується у рецептах збуджуючих страв.

статевому житті навіть шкідливо дотримуватись гасла «або все, або нічого» і зразу ж після першого поцілунку кидатись у шлюбне ліжко. Значно корисніше для подальшого життя, коли закохані, стаючи духовно близькими, пізнають одне одного і фізично, просуваячись в буквальному розумінні напромадки, відкриваючи для себе нові ніжні відчуття, джерельця насолоди, знайомлячись з реакціями партнера, — а вже по тому одержують можливість з головою поринути у вир пристрастей.

Для дівчини таке дбайливе, поступове і неспішнє знайомство із статевим життям має особливо велике значення, оскільки дефлоруючий коїтус без попередньої підготовки для більшості жінок стає чи не найгіршим розчаруванням у коханій, здатним викликати цілковиту відразу до будь-яких подальших статевих контактів.

Відомо, що жінки, які мають певний досвід «гри у збудження», які відчували оргазм під час петтінга, і в статевому акті значно частіше відчувають найвищу насолоду. До речі, слід відзначити, що петтінг, який зайшов надто глибоко, варто доводити до оргазму — це зовсім не на шкоду. Навпаки, якщо збудження дуже високе, та не завершується розрядкою, то це неодмінно викликає ниючий біль у чоловічих геніталіях, спричиняє стан неспокою, роздратування.

Можливо, відповідний стан неспокою і роздратування може викликати у деякого і наша коротенька розповідь про петтінг. Навіщо, мовляв, нашу розбещену молодь знайомити з іще якимись прийомом розпусти!.. Повторюємо: ніяка це не розпуста, а вельми поширений спосіб вгамувати свої пристрасні без остраху викликати небажану вагітність чи підхопити венеричну хворобу. Нічого ганебного чи забороненого у петтінгу двох закоханих немає і бути не може — як, власне, і в інших формах сексуального спілкування. Однак, якщо згадати історію, суспільство активно засуджувало всі види такого спілкування — аж до танців. Котрі, до речі, теж є початковою формою петтінга. То, може, давайте заборонимо і ламбаду? А що — досвід такий у нас є!.

Як гадаєш, друже?

ЛЕЛЬ-сексолог

Налоскотування флірту

11 жовтня 1777 року 21-річний Моцарт приїжджає в супроводі матері до міста свого батька — Аугсбурга (Баварія), де в родині дядька Франца Алоїса знайомиться зі своєю молодшою на два роки кузиною Марією Анною Теклею. Протягом 14 днів, аж до від'їзду Моцарта до Мангейма, вони нерозлучні. Безмежно захоплений, Моцарт передусім повідомляє про привабну з'яву своєму батькові: «Треба мені написати щось про мою милу Кузинку: але відкладу це до ранку, бо, щоб віддати належне її чарові, потрібний якнайпогідніший настрій. — Продовжую раненько 17-го і запевняю, що наша Кузинка — звабна, розумна, чарівна, граційна і весела; (...) ми варті одне одного, бо вона також досить дошкульна; ми підсміюємося зі знайомих і тим розважаємося» (лист від 17.10.1777).

Розлука прикра для обох, бо їм добре було в товаристві одне одного. Легенкі лоскоти почуттів, милі піддражнювання, двозначна недомовленість флірту знаходять своє продовження в листах. Моцарт пересилає в дарунок Кузинці свій портрет у маленькому медальйоні, а вона обіцяє замовити для нього свій — у французькій одежі, бо так йому було найбільш до вподоби: ще з Аугсбурга він, поміж іншим, писав до батька: «Вчора вона на догоду мені одяглася по-французьки: так вона на 5 відсотків знадівіша» (лист від 23.10.1777).

Шал імпульсивної чуттєвості тягнеться чотири місяці — аж до лютого 1778 року, коли Моцарт пристрасно і безнадійно (а тому, відповідно, і особливо сильно) закохується в Алоїзію Вебер, молодшу сестру майбутньої його дружини Констанції. На категоричне розпорядження батька Моцарт, хворий від надміру почуттів, споряджається у Париж. Останній із запропонованих читачеві листів до Кузинки — від 28.02.1778 — саме з цього печального періоду його життя. Моцарт, уражений не лише в своїх почуттях, але і в честюлюбстві, намагається розважитися товариством милої і веселої Кузинки. Хоча б на відстані...

Мангейм, 5 листопада 1777
Найдорожча Кузинко-пташинко!
Дістав Вашого дорогоцінного для мене листа — іга-га! — і довідався — привидівся, що добродій Кузен-дзень і добродійка Кузина-ожина та й Ви — здоровенькі-бреньки! А нині я дістав листа — ха-ха! від мого Тата-хата. Сподіваюся, оцей мій лист з Мангейма-стайня до вас дійде-рябе. Що ж, тим краще, краще тим, що ж! Тепер — перейду до сумного. Мене дуже засмутило, що Всечесніший Прелат-салат знов мав крововилив-милив; однак маю надію, з Божою допомогою-дорогою, це не буде мати якихось поважніших наслідків-ластівок. Ви пишете мені — гі-гі, що дотримаєте обіцянки, яку дали мені перед моїм від'їздом з Аугсбурга, — і то незабаром-узваром; ого, це мене напrawdę тішить—бісить. Далі Ви пишете, так-так, Ви видушете із себе, Ви даєте мені знати, Ви прохоплюєтеся, Ви повідомляєте мене, Ви ставите мене перед фактом, Ви вимагаєте, Ви жадаєте, Ви бажаєте, Ви хочете, Ви хотіли б, Ви наказуєте, Ви натякаєте, Ви оголошуєте, Ви сповіщаєте, що я також маю вислати Вам свій портрет-секрет. Присягаю, я вишлю його обов'язково — слово. Чи я Вам ще до вподоби? Так я собі і думав. Що ж, тим краще, краще тим, що ж! Так воно є на цій землі: хто в ліс, а хто по дрова поліз; а Ви на чиему боці? На моєму, еге ж? Так я собі і думав. А тепер — добраніч. Завтра поговоримо собі про щось мудре — пудра; повісті всього багато дуже маю Вам я; повірите цілком Ви не; дізнається завтра аж Ви все про але. На разі — будьте. Що це? Неймовірно! О сили небесні! Вуха моє, ти мене не дуриш? Та ні — воістину — яке протяжне мінорне зітхання!

Сего дня пишу п'ятого оце я. Вчора розмовляв з грізною панею княгинею¹, а завтра, шостого, граю у великій академічній залі, а потім, як мені сказала сама нягикня, я додатково буду ще грати в кабінеті. А зараз — вістка аж надто смутна. До Вас приїде

КОХАННЯ НА ПАРНАСІ

лист, а може, багато листів до мене, і я прошу Вас, щоб — що? — так, капшо — так, щоб — на чому це я зупинився? ага, на «багато», ага, згадав, листи, придуть листи, але що за листи? еге, таж до мене листи; я прошу переслати їх просто до мене. А я дам Вам знати, куди поїду з Мангейма далі. А тепер пункт 2! Прошу Вас — чому б, зрештою, ні? — щоб Ви, коли будете писати до мадам Таверньє в Мюнхен, передали від мене обом — чому б, зрештою, ні? — панночкам Фрайзінгер вітання. Ото вже чудасія — чому б, зрештою, ні? А молодшу, панну Йозефу, я хотів би перепросити — чому б, зрештою, ні? Хіба я не можу її перепросити? Ото вже чудасія, я, наприклад, не знаю, чом би й не перепросити. А перепросити її мені слід тому, що я не переслав їй давно обіцяну сонату, але я, як трапиться нагода, перешлю її — чому б, зрештою, ні? Що — чому ні? чому б мені її не передати? чому б мені її не переслати? чому б, зрештою, ні? ото вже чудасія, я, наприклад, не знаю, чом би й ні. То як, Ви вділите мені таку ласку? чому б, зрештою, ні? ото вже чудасія, чому би й ні? я, наприклад, не знаю, чому би й ні. І не забудьте передати від мене вітання батькові-матері обох панночок; тому що це ганебно, коли хтось якимось чином чогось забуває батька-матір. Отож, як тільки соната буде готова, я перешлю її Вам, додам до неї листа, а Ви вже будете такі ласкаві і особисто перешлете до Мюнхена. Але я вже кінчаю і тому дуже розпачаю. Добродію Кузене, ходімо мершій до Розп'яття і гляньмо, чи є ще там хтось. Ми не будемо затримуватися, ми тільки закалатаємо в дзвони, не більше. А тепер будьте здорові. Тисяча поцілунків — прощаюся з Вами, все той самий

Поросяча Ратиця Вольфганг Амадей Вервиця.

Вітання — зрання всім моїм добрим товаришам — трам-трам! Бувайте, моя примаро-почваро, Ваш — поки віку.

М'ягнам, 5 дапотсила 7771.

Мангейм, 13 листопада 1777
Ma tres chere Niece! Cousine!

Fille! Mere, Soeur et Epouse!²

А щоб тебе та бодай тебе — тисяча чортяк — так і розтак! Прокляття на Повітря, Воду, Землю і Вогонь, Європу, Азію, Африку і Америку, єзуїтів, августинців, бенедиктинців, капущинів, міноритів, францисканців, домініканців, картаузів і святих хрестоносців, дійсних і недійсних каноніків; а також всіх пройдисвітів, гультьїв, посіпак, весь можливий набрид разом з ослами, козлами, тупаками, кретинами і недоумками. Що то за мода така — сяка-розтака! — де ж той портрет — як в воду щез! Я вже гинув від нетерплячки — я не мав ані крихти сумніву — Ви ж самі шойно написали мені, що я скоро, зовсім скоро його дістану. А може, Ви сумніваєтеся, чи дотримаю слова я? Ніколи не повірю, що Ви можете в мені сумніватися! Ну, я прошу Вас, пришліть мені його якомога скорше; сподіваюся, він буде таким, яким я його випросив — Ви одягнені по-французьки.

Чи подобається мені Мангейм? Рівно стільки, скільки може подобатися кожне інше місце, де нема Кузинки. Сподіваюся, Ви подіставали всі мої листи — одного з Генальтгайма, два з Мангейма, а цей, отож-бо воно й є, лист є вже третім з Мангейма, але в цілому четвертим, отож-бо воно й є. Але мушу закінчувати, отож-бо воно й є, бо я ще не одягнений, а вже кличуть їсти, отож-бо воно й є. Якщо Ви все ще любите мене, так само, як я Вас, то ми не перестанемо любитися, поки віку. Навіть якщо круг мурів бродить лев, якщо не забута гірка перемога сумніву, і тиранія самодержців зійшла на манівці, то все ж Кодр, мудрий філософ, частенько поглинає соплі, замість Габермуса, а римляни, опора мого А., завжди є, були і залишаться — поза кастами.

Adieu. J'espère que vous aurez déjà pris quelque lection dans la langue française, et je ne doute point, que — Ecoutez: que vous saurez bientôt mieux le français que moi; car il y a certainement deux ans, que le n'ai pas écrit un mot dans cette langue. Adieu cependant. Je vous baise vos mains,

vosre visage, vos genoux et vosre -, afin tout ce que vous me permettez de baiser. Je suis de tout mon coeur votre très affectionné Neveu et Cousin Wolfgang Amadé Mozart.⁴

Мангейм, 28 лютого 1778

Mademoiselle, ma très chère Cousine!

Ви, напевно, думаєте чи вважаєте, я помер, сконав чи віддав Богу душу: аж ні; не варто так думати, прошу Вас. Чи ж міг би я так гарно писати, коли б був неживим? чи було б щось подібне взагалі можливим? Я аж ніяк не маю наміру виправдовуватися про мою довгу мовчанку, бо Ви й

“Чи подобається мені Мангейм, де нема Кузинки?..”

так нічому не повірите; але що правда, то не гріх; у мене було стільки справ, що хоч я уривав часинку, щоб подумати про Кузинку, але того аж ніяк не вистачало, щоб щось написати; на тім воно й стало. Але зараз я маю честь розпитати про Ваше життя-буття. Чи Ви все ще цвітете як розмай, чи вже Вас доїдає лишай? чи Ви мене ще хоч крихту любите? чи по ночах сусідів криком будите? чи Ви мене ще час до часу згадаєте? чи в таку хвилю петлю на шию націпляєте? а може, Ви обрилися на мене, нещасного телепня? чи Ви не виявляєте бажання помиритися по добрій волі? Боже, Ви смієтеся — Вікторія! Властиво, я так і думав, що Ви не в змозі довго мені опиратися; так є, від скромності я не помру, ще й за 14 днів до Парижа гайну. Якщо Ви захочете

відповісти мені з Аугсбурга, то робіть це швиденько, щоб я ще дістав листа, інакше я можу від'їхати, а тоді дістану не листа, а пшик. Ну, але щоб перейти на інше: чи вдалася Вам забава цієї карнавальної ночі? В Аугсбургу можна розважатися краще, ніж тут: я мріяв бути коло Вас, щоб ми могли подуріти разом. Моя мама і я, ми обоє, — передаємо вітання Вашим В/шановним татові і мамі, а також Кузинці — і сподіваємося, що Ви всі троє здорові. Що ж, тим краще, краще тим, що ж! А *groror*¹, як там Ваші успіхи у французькій мові? Чи зможу я незабаром написати

старий, але виглядав ще нівроку; нежонатий і добре забезпечений і жив помірковано. Ага, ще перед тим, як докінчити історію, мушу Вам сказати, в нього був приголомшливий голос; усі просто завмирили, коли він говорив. Ну, і щоб добратися до зерна справи, то Вам треба знати, в нього був пес Бровко, дуже гарний великий пес, білий з чорними плямами. Ну, і одного дня він вирушив у дорогу, разом зі своїми вівцями — а їх у нього було одинадцять тисяч — в руці ціпок, а на ціпку — гарненька рожева стрічка; він, мушу зауважити, ніколи не ходив без ціпка, то вже такий в нього був звичай. Але далі! Йшов він йшов — десь з годину — та й змучився, та й сів перепочити коло річки. Врешті заснув, і сниться йому, що всі вівці погубилися, він з жахом прокидається і, на свою превелику радість, бачить перед собою всіх своїх овець. Ну, то він встав і пішов далі, але вже недалеко, бо десь за півгодини він підійшов до дуже довгої кладки, яка, щоправда, з обох боків мала поруччя, щоб не впасти. Ну, і він глянув на свою отару, а що йому треба було на тамтой бік, то він почав переганяти своїх одинадцять тисяч овець через кладку. Майте трохи терпцю і зачекайте, поки всі одинадцять тисяч овець будуть на тому боці, а тоді я докінчу історію. Я вже Вам казав, — чим скінчилося, того не знає ніхто; але сподіваюся, поки я пишу, Ви вже, певно, про все здогадалися; а як ні, то я так само нічого на те не пораджу; як на мене, то вони, певно, на тому боці і полишалися. Наразі, маєте задовольнитися тим, що відомо; все, що я знав про цю історію, я Вам уже написав; і, гадаю, краще недописати, ніж перебрехати; бо тоді б Ви не повірили тій цілій історії, а так — не повірите лише половині.

Але я вже кінчаю і тому дуже потерпаю; хто сказав А, мусить сказати Б, інакше кожна порядна людина з нудів засне. Вітання всім моїм друзям, а хто не повірить, той нехай цілує мене без кінця — без ліку віднині і довіку, поки я врешті не помудрію; тож буде змушений

цілувати довгенько — мені самому тоскно стає. Прощайте, Кузинко! Я є, я був, я був би, я завжди був, я завжди був би, о, якби я був, о, тільки б я був, о, якби я тільки був, Господи, дай мені бути, я буду, я напевно буду, я знав, що буду, я знаю, що буду, якби я знав, що буду, о, якби я тільки знав, що буду, о, якби я тільки став, Господи, дай мені стати — чим? йолопом! *Adieu, ma chère Cousine!*² без змін! На цім прощаюся — і залишаюся найсправжнісінький кузен
Вольфганг Амадей Моцарт.

¹ Дружина Баварського курфюрста Карла Теодора, людини освіченої, яка значно підняла рівень культури в Мангеймі зокрема.

² Найдорожча племіннице! Кузино! Доню! Мамо, сестро і наречена! (Франц.)

³ Перекручена цитата з якогось не встановленого дослідниками джерела, імовірно — з Александрійських драм.

⁴ Бувайте. Сподіваюся, Ви вже взяли кілька уроків французької мови, я в цьому зовсім не сумніваюся — каюся: як і в тому, що скоро Ви будете знати французьку мову краще за мене; оскільки минуло вже два роки, як я не написав жодного слова цією мовою. Тим часом, па-па. Цілую Ваші руки, Ваше личко, Ваші коліна і Ваше... і зрештою все, що Ви дозволите мені поцілувати. Всім серцем відданий Вам племінник і кузен Вольфганг Амадей Моцарт (франц.)

⁵ Мадемуазель, моя найдорожча Кузинко! (Франц.)

⁶ До речі (франц.)

⁷ Бувайте, моя дорога Кузинко! (Франц.)

Перекладено за виданням: *Mozarts Briefe (Ausgewählt und herausgegeben v. Albert Leitzmann. 2. Aufl. Leipzig: Insel, 1916.*

Переклад з німецької
Х. НАЗАРКЕВИЧ.

цілком французького листа? З Парижа, га?

Ще перед тим, як закінчити, а я мушу скоро кінчати, тому що поспішаю, бо я саме нічого до роботи не маю і тому що вже нема де писати, як самі бачите, папір скоро скінчиться, ага, а ще я змучився, мені вже від безперервної писанини терпнуть пальці, і, врешті, якби навіть залишилося трохи вільного місця, я б не знав нічого кращого, як написати Вам про ту історію, яку поклав собі Вам оповісти. То слухайте! Сталося то недавно, в нашій краї, і викликало велике зацікавлення, бо видавалося неймовірним, а, між нами кажучи, кінця ще по сьогодні ніхто не знає. Ну, ближче до справи, то десь чотири години їзди звідси, не пам'ятаю, як та місцина називається, якесь село, чи що. Там собі був якийсь пастух чи то вівчар, досить

НАЙСТАРІШІ ЗБУДНИКИ

Деякі збудники були популярні ще за часів античності. Рослина мандрагора згадується в Старому Завіті і використовується до наших часів. Мандрагора (або мандрагора офіцінарум) є представником родини картопляних з великим темно-коричневим корінням і маленьким червоним плодом. Вона містить у собі лужний атропін і скополамін: у помірних дозах вони є наркотичними речовинами, а в більших дозах можуть викликати смерть. Існували магічні правила щодо збору цієї рослини. Пліній зазначає, що її коріння формою нагадує людські геніталії. Шпальські мушкетери — це один античний збудник — вперше були згадані Арістотелем: їх активний компонент, кантаридин, екстрагується з висушених і здрібнених жуків-наричників, коричневих або голубених комах, що живуть у Південній Європі. І це одним давнім збудником є женьшень, «таємнича рослина Сходу», яка рекомендується сучасними лікарями-сексологами в таблетках або ж у вигляді спиртового настою. На Далекому Сході напій з женьшеня нині називається гаолянг. Коріння женьшеня для нього вимочують не менше трьох років. Застосовується невеликими дозами перед сном.

ВСЕ ПРО СЕКС

НАЙНЕЙМОВІРНІШІ ЗБУДНИКИ

Найнеймовірніші рецепти створювалися для того, щоб відновити згасану сексуальну потенцію. Звертались по допомогу до рослин, якщо вони нагадували людські статеві органи. Популярними були збудники, які мали елемент канібалізму. Наприклад, один китайський імператор тримав стадо оленів для того, щоб пити їхню кров і таким чином підвищувати свою чоловічу силу. Частенько з цією метою використовували органи чоловіка або жінки. Менструальна кров, плацента і геніталії пожадно поглиналися в ім'я підвищення сексуальної доблесті. Не менш популярною була сперма. ("Сім'я молодого чоловіка треба змішати з екскрементами яструбів або орлів і приймати у вигляді кульок"). Китайські євнухи, шукаючи відновлення своїх втрачених статевих органів, з надією їли ще теплий мозок щойно обезглавлених злочинців.

ПЕРШІ РОСЛИНИ, ЯКІ ВІДТВОРЮЮТЬСЯ БІСЕСУАЛЬНО

Дивовижно, що так мало людей, навіть у наш час, знають, що є багато рослин, які відтворюються бісексуально. А існують вони з давніх часів. Першими почали утворювати пари для продовження роду водорості приблизно 1 000 000 000 років тому. Якщо пам'ятати, що люди вперше почали злягатися близько мільйона років тому, стає зрозумілим, що водорості досягли більших успіхів у виживанні. Не випадково прісноводні водорості часто вживаються для ілюстрації походження статевих клітин. Продовжувати філаментні тільця водоростей генерують велику кількість маленьких спор, які наближуються одна до одної і зливаються для того, щоб створити новий індивідум. Це один з найпростіших і найяскравіших прикладів статевого акту.

НАЙБІЛЬШ БЕЗГЛУЗДІ МЕТОДИ

Соранус (98–138 н. е.) був грецьким лікарем, який навчався в Александрії, а практикував у Римі в часи правління Адріана. Він написав майже сорок книжок. В «Гінекології», зокрема, пропонував: «...у момент коїтусу, коли чоловік еякулює свою сперму, жінка має затримати дихання і дещо відсунутися для того, щоб сім'я не могло проникнути в матку. Потім слід зразу ж встати і сісти з зігнутими колінами і в такому положенні намагатися чхнути». Таким чином вона уникне запліднення.

ПЕРШИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ СЕКСОЛОГ СУЧАСНОСТІ

Першим, хто сказав сексу «так», був американець Еліс (1859 – 1939). Він зробив дуже великий внесок у розширення поглядів на людську сексуальність. Цілитель і педагог, письменник і вчений, Еліс заносив результати своїх досліджень до багатотомного фоліанту «Дослідження з психології сексу», який видавав з доповненнями з 1896 по 1928 рік.

НАЙОБШИРНІШЕ ДОСЛІДЖЕННЯ XIX СТОЛІТТЯ

Головна праця Еліса «Дослідження з психології сексу» була найвагомішим сексологічним дослідженням кінця XIX – початку XX століття. Один з томів, зокрема, був майже повністю присвячений темі сексуальної інверсії, або гомосексуалізму. Вважається, що Еліс проклав шлях до визначних сексологічних досягнень.

НАЙЗАВЗЯТІШІ ПОБОРНИКИ МОРАЛЬНОСТІ

«Нью-йоркське товариство Комстока по боротьбі із злом» спричинило 700 арештів, у результаті яких було винесено 333 вироки на ув'язнення загальною тривалістю 155 років і 13 днів. Окрім того, за його поданням було стягнуто штрафів на загальну суму 65 256 доларів, вилучено «непристойних» книжок вагою 27 856 фунтів і 64 836 фунтів предметів «аморального вживання» (тобто презервативів) тощо. Найбільший гнів Комстока викликали ті, хто використовував штучні контрацептиви.

— Маріє, що ти думаєш про чоловіків?
— Усі вони однакові, тільки зарплата різна.

— Мамо, а тато у молоді роки скромним був?
— Звичайно, інакше ти мав би років на три більше.

ЧОЛОВІК: — Сьогодні
я повернуся додому пізно.
ДРУЖИНА: — Чи можу
я твердо на це розраховувати?

МОНГОЛЫН БУСД
УХВАЛНОЮ
ИД
РЕГУС

ЧИТАЧУКУ!
РОЗГАДАЙ РЕБУС;
ЗНАЙДИ НА СТОРІНЦІ ЧОТИРИ
ЗАЙЧИКИ; НАПИШИ, ЩО Б ТИ
ХОТІВ ПОБАЧИТИ НА НАСТУП-
НОМУ ПАРКАНІ

МАЛЮВАВ
КАЗАНСЬКИ

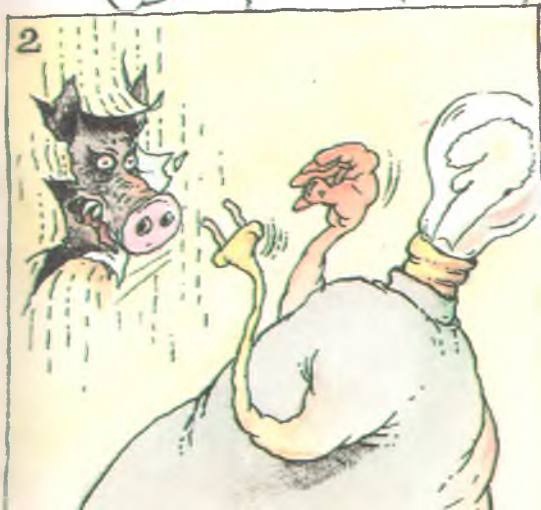
 $1 \rightarrow$

— Я хочу розлучитися з чоловіком, — звертається молода жінка до адвоката. — Він геть втратив інтерес до сім'ї — навіть не є батьком нашої останньої дитини.

— Ви не знаєте, що то за страховисько йде?
— Моя дружина.
— Даруйте, я сказав дурницю.
— Та ні, це я вчинив дурницю.

— Мені все в тобі подобається: і зовнішність, і хода, і розум, — говорить чоловік молодій дружині. — А що найбільше цінуєш в мені ти?
— Твій смак, любий.

МОДНІ ПОЛІТ ЗАЧІСКИ '92

У широко відчинені вікна моєї старовинної кімнати лине тепле вологе травневе повітря, відсолоджене ароматом бузку та ясмину, і змагається в широкій віконній рамі з голубими хмарками диму. З вербових зарослів біля ставка з золотими рибками лунає життєрадісна мінлива пісенька очеретянки і переплітається з триумфальними співами далеких солов'їв, утворюючи чудові арабески звуків. Час від часу в кімнату залітає великий вибляклий бражник, б'ється об абажур своїми сильними крилами і вилітає геть. Велетенські платани в саду сонливо шумлять.

Я читаю книжку з медицини — суху, без прикрас, написану короткими реченнями; в мене дуже тверезий настрій, і я читаю оті сухі речення так докладно і спокійно, ніби це якісь розрахунки. Фантазію я відіслав до ліжка.

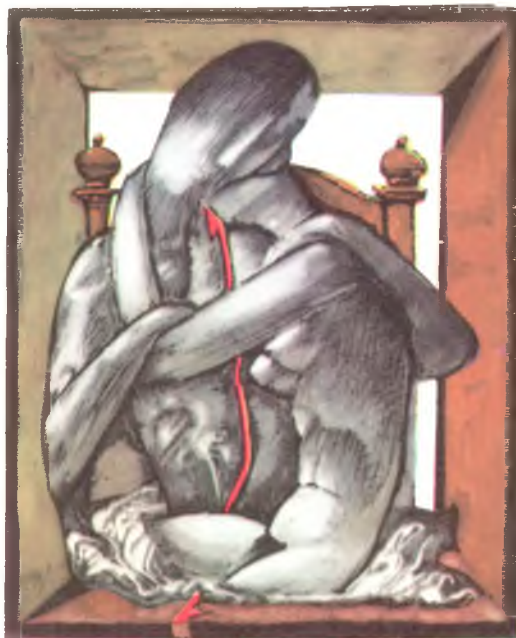
Надворі на старих кам'яних сходах поряд з квітучим кущем бузку хтось стоїть; бліде обличчя заглядає у вікно і дивиться на мене. Я не звертаю туди очей, але знаю, що воно там. Нервова омана. Занадто напружено я працював останнім часом.

Біле обличчя підходить ближче. Тепер воно заглядає через моє праве плече в книжку. Я повертаю голову — звісно! Просто омана: газова лампа здалеку освітлює відображення китиці бузку у відчиненому вікні. Біля дверей моєї спальні — бліде, строге, благальне, нерухоме — знову стоїть це схоже на привид обличчя. Поволі воно наближається. Тепер воно зависає між мною і лампою. Я зводжу очі — само собою, тільки розклад занять, який там висить.

Мої очі занадто перевтомлені тривалими спостереженнями крізь мікроскоп...

Напіврозмите, бліде, як крейда, нерухоме обличчя заглядає через моє ліве плече в книжку. Це, звичайно, лише відблиск вибляклого скелета. Але поступово мене проймає холодний піт. Якби мені не треба було завтра зранку на іспит, то я ліг би відразу до ліжка. Отже, знову читати.

Біле обличчя з розмитими рисами примари з'являється на дубовій підлозі і підпливає, застигле, ближче до мене. Тепер воно якраз поряд з моєю головою. Швидкий погляд переконає мене, що це лише аркуш паперу, який впав на підлогу. Зараз потрібно позбирати докупи думки, бо я стаю щораз більш неуважним. Слово по слову я пильно переглядаю книжку. Пара чистих, світлих, спокійних очей з'являється під моїм

ВАМ-ПІР

Германн ЛЬОНС (Hermann Löns, 1866—1914). Студіював природознавство і медицину в Мюнхені, Грайфсвальді, Гьоттінгені. Відтак займався журналістикою, багато подорожував. Пристрасний мисливець, але ще більше — як показують його книжки — друг тварин. Головний представник жанру мисливської новели в німецькій літературі. Писав також романи, вірші. Загинув на першій світовій війні.

столом, ніби багром впинаються вони в моє обличчя і відривають мій погляд від книжки. Яке глупство! Складні терези відбивають місячне світло.

Я здригаюся від жаху. В мене таке відчуття, ніби кінчик холодного м'якого пальця ковзнув мені по спині аж до попереку. Я обмацую рукою поперек — сміх, та й годі! Гудзик відірвався від ковнірчика. М'яко, обережно, прохолодно обгортає і стискає мою шию чиясь рука. Я нервово оглядаюся — нічого! Обмацую свою потилицю — краватка з'їхала нагору і лоскотала мене.

Тепер я читаю останній розділ. Зітхнувши з полегкістю, згортаю книжку. Але зараз я хочу прийняти антипірін, інакше навіть мій власний ніс видасться мені приви́дом. Зрештою, час їти спати, лампа виразно дає мені це зрозуміти, менш охоче освітлюючи кімнату. Позіхаючи, я встаю з крісла і відчиняю двері до спальні, які заповідливо вишчать.

У головах мого ліжка стоїть безбарвна, розмита, ефірна тінь якоїсь тіні. Біле, гарне обличчя, якого я не можу впізнати, з невловимими ніжними рисами, блідо-рожевими, як анемони, губами. Ніжні, голубі, як перли, очі ніби зіткані із запаху терну, зі спокійним, злегка мерехтливим поглядом, ніби далеке світло в туманну ніч.

Зникни, нечиста сило, дякую тобі за товариство!

Знервований, повертаюся до свого кабінету і запалюю нову сигару. Я хочу трохи заспокоїти нерви, перш ніж лягти спати. Лампа здригається в передсмертних корчах; я, змилостивившись, добираю її. Гніт ще жевріє декілька хвилин червоною жаринкою, ніби совине око. Ясне, як день, місячне світло рине до кімнати. Легенько киваючи, ваблячи, манливо стоїть у дверях спальні туманна, імлиста, невіразна з'ява. Я справді страждаю від цієї нервової омани; але що тут поробиш? Спати я все одно ще не можу.

Поволі ніжна повітряна постать підпливає до мене. Бліда постать приви́да потихеньку наближається, наче рухаючись за вітром. Її блідо-рожеві губи тремтять якраз напроти моїх. Невиразні погляди наче розчиняються в моїх очах. Легкі, як туман, рамена підпливають до моєї шиї. Прозоре тіло похитується вимогливо переді мною. Тінь грудей то зависає, то зникає, як хмарки сигаретного диму.

Чи я зовсім здурів? Сядь на канапу, з'яво, давай поговоримо спокійно. «Чи не будете ласкаві дозволити мені довідатися про мету вашого перебування тут?»

Вона мовчить; німий, болючий докір дрижить на її устах.

«Чого тобі треба від мене?»

«Покохай мене!»

«Хоч якою спокусливою є ваша ніжна поява тут, все ж сьогодні я не маю настрою кохатися, найласкавіша пані. На добраніч!»

Вона ані зворухнеться. Стоїть як уопані і, здається, зовсім не реагує на іронію.

«Що ж до взагалі вашого права на існування, вельмишановна істото зі світу, котрий мені як медику до дідька

байдужий, то я вам у цьому праві цілком відмовляю. Насправді ви складаєтеся лише з аморфних хмаринок тютюнового диму і невеликої дози місячного світла; довкола цієї жалюгідної мазанини мої хворобливо перенапружені нерви вибудували суб'єктивну рамку, а фантазія є тим хитким цвяхом, на якому ці всі чари тримаються в повітрі».

Вона ані здригнеться; навіть цей в'їдливий сарказм не може її зворушити.

«Отже, панночко, оскільки ви складаєтеся лише з диму, місячного світла, нервової омани і перенапруження мозку, то ви

1. взагалі не існуєте, тобто

2. не маєте права справляти на мене хоча б найменший вплив і

3. взагалі не маєте ніякої влади для цього, отже,

4. зробили б добре, якби припинили ваше облудливе позірне існування. Ви цього, звісно, не зробите, бо не маєте ані найменшого уявлення про логіку. Привиди завжди дурні».

Навіть грубощі відскакують від блідої, спокійної постаті.

«Якщо ви негайно не чезнете, я піду до шинку».

«Я ж не можу».

«Хто ж вам заважає це зробити?»

«Ти».

«Дуже добре. Після того як я змарнував цілу купу іронії, кпинів, сарказму, логіки і зухвальства, щоб вижити вас звідси, ви говорите таке. Чим же я вас тримаю?»

«Ти думаєш про мене!»

«Ще краще! Я не знаю, хто ви, і маю про вас думати. Хто ж ви така?»

Вона підходить зовсім близько до мене. Я впізнаю її. Я спираюся чолом на руку і думаю про покійницю. Вона була гарна, але непоказна; ніколи в неї не було коханого; її батьки були дуже побожними, дуже суворими, дуже багатими купцями; так їй виповнилося двадцять три роки. Я познайомився з нею під час балу. Оскільки я боявся закохатися і поклявся, що цього не буде, то уникав зустрічі з нею. Одного вечора я перестрів її, коли вона йшла додому. Вона побачила мене, і я привітався. Я ледве не заговорив з нею — так звабливо вона виглядала. Вона зачервонілася — я не бачив квіток на її щоках. Її очі палили — мене не гріло це проміння. Вона всміхалася з солодкою покорою — вперте бажання залишатися самотнім брутально витиснуло вже жевріюче полум'я з мого серця, і я холодно пройшов повз неї. Я чув, як її негучні втомлені кроки затихали позад мене. Через чотири дні один знайомий розказав мені, що вона втопилася. Я відразу ж пішов додому, натягнув довгі чоботи, взяв коротку люльку і грубу дубову

палицю і бродив без жодної мети полями — мій давній засіб проти душевного неспокою. Але чи то в сосновому лісі, чи на жовтавому піску, на золотистому полі чи темно-бронзовому торфовиську — завжди я бачив білі обличчя, ніколи не ціловані уста і сумні очі: попереду, поруч, позаду. Я бачив її сльози під час безсонних ночей і гірке тремтіння маленьких уст, коли вона скакала в брудну каламутну воду міської канави. Вона стояла в мене перед очима, як того вечора, я заговорив до неї, її очі блищали; я взяв її за руку, тремтячи, вона притиснулася до мене; я поцілував її, її щоки забарвила ранкова зоря несподіваного щастя. Вона залишилася вірною мені; я бачив її образ у листі дерев, у воді ставків, у вікнах будинків, на сторінках книжок, у лінзі мікроскопа. Тисячі маленьких рис її істоти зринали переді мною, всі вони волали до мене: «Я кохаю тебе! Покохай мене теж! Пести мене своїми очима! Зачаровуй мене своїм голосом. Торкайся ніжно мого волосся! Обніми мене! Скажи, що кохаєш мене! Поцілуй мої очі, мої уста, моє чоло! Візьми мене!»

Чи я був сліпим?

Врешті після довгої боротьби я відігнав зусиллям волі блідий образ з моїх думок. На протязі цілого місяця я мав спокій від неї. Тепер вона знову тут.

«Мені шкода тебе, невагомна покійнице. Скажи, дитино, чого ти хочеш? Я залюбки допоможу тобі, якщо це в моїх силах».

Безбарвні, сумні риси прояснюються, якась невимовно м'яка готовність віддатися промайнула на бідолашному мертвому личку.

«Покохай мене!»

«Але, дитино, як? Я живу, а ти мертва».

«Мусиш!»

«Он як? Чому?»

«Ти сниш мною!»

Вона не просить і не благає; здається, цілком певна свого права, вона стоїть спокійно, тихо, нерухомо переді мною.

«Дівчинко, чому ж ти не дала мені, недовірливому, не раз покривдженому, виразніше зрозуміти, що так мене кохала?»

«Я жінка».

Поволі, вагаючись, нерішуче, з важкими полохливими паузами я скидаю одяг; знесилоно падаю на подушки, тепла рука закриває мені очі; безладні думки братаються з різноколірними снами — незабаром я засну.

Бабах! Холодний, як лід, свинцевий удар кулака в серце. Мені перехоплює подих, голосно і різко, болюче, як молоток, калатає моє серце. Смертельно наляканий, з витріщеними очима і вкритим хо-

лодним потом чолом зриваюся з ліжка. Я нічого не бачу. Тремтячи, запалюю світло. Тіпаючись усім тілом, так що дзеленчить слоїк у моїх руках, я відмірюю двадцять крапель настою наперстянки в склянку з водою, сподіваючись у будь-який момент ядухи чи апоплексичного удару. Я ковтаю відразливу на смак суміш і поступово заспокоююся. Свинцева втома відкидає мою голову назад на подушку. Сонні думки кокетують з напівпробудженими снами. Скоро я засну.

І знову холодний, як лід, свинцевий кулак у мене на грудях, задушливе серцебиття, дикий сніп іскор перед очима, мені бракує повітря в легенях, я задихаюся. Ще раз смертельний жах, ще раз наперстянка, ще раз втома і так далі.

Надворі шаленіє темна, хоч в око стрель, жовтнева ніч. Ревучи й завиваючи, шалений північний вітер відрами ллє воду на шиби, що аж стугонять, і залітає під дахівку, так що вона з гуркотом, стуком і тріском хляпається в багнюку.

Вже п'ять місяців як вона померла. Боже, я втомлений, страшенно втомлений і хворий. Моя спина ніби переламана, очі горять вогнем, ноги холодні, як лід, у скронях гупає, і тупий тягар тисне на горло й потилицю. Атож, вона мені вірна, вірна, вірна аж до моєї смерті. В зелені травня вона вперше прийшла до мене. Я заснував під стукіт свого серця. Але тут вона підпливла до мене, поклатала мені руку під шию і поцілувала мене спочатку зовсім тихо, цнотливо, пестливо і сполохано — відтак вимогливіше, настирливіше, пристрасніше. Це був моторошно-солодкий, лиховісно-блаженний сон кохання. Я прокинувся з налитими свинцем кінцівками і попелястим обличчям. А вона приходила знову щонаочі. Не допомагала ніяка ворожість, ніяка неприступність. Вона залишилась мені вірною, вірною аж до моєї смерті.

Вона стоїть біля дверей моєї кімнати і всміхається.

«Покохай мене!»

«Дівчинко, ти вб'єш мене!»

«Тоді ми навіки будемо разом».

А вона всміхається так солодко і манить так ніжно. Сьогодні вона приходила, завтра буде тут, позавтра теж прийде; вона мені вірна, вірна аж до моєї смерті.

Вона стоїть біля дверей моєї кімнати і всміхається.

І якщо ти прийдеш завтра і післязавтра і знову й знову, тоді я не зможу тобі більше опиратися.

Тоді я піду навіки з тобою.

З німецької переклав
Юрій ДУРКОТ

ЩО БОЛИТЬ...

«Я чув, що під час повторного статевого акту можна не застерігатися проти небажаної вагітності. Моя дружина, наприклад, не любить презервативи і каже, що коли я це роблю вдруге, вона не завагітніє. Але я не впевнений, що це правда.

Дмитро Косенко, м. Одеса».

Так, це не вся правда. Річ у тому, що найбільша кількість сперматозоїдів дійсно викидається під час першої еякуляції. З кожним наступним виверженням їхня кількість зменшується, після третього-четвертого виверження еякулят уже практично не має сперматозоїдів і являє собою секрет передміхурової залози. Тобто з точки зору фізіології найбільший шанс завагітніти існує під час першого коїтусу, а надалі суттєво зменшується.

Однак було б великою помилкою зводити таїнство зачаття дитини лише до суто статистичних даних. Адже це не якийсь механічний процес, і ставити його в залежність лише від кількості статевих актів та інтенсивності парування — хибно. Кожна пара має власні, притаманні тільки їй показники фертильності, тобто здатності зрілого організму до дітородіння.

«До якого віку може рости статевий орган?»

С. М., м. Київ».

Лікарі вважають, що людина остаточно формується в середньому до 18 років. Однак це — в середньому, оскільки формування організму деякою мірою залежить і від індивідуальних особливостей, власних темпів зростання. За прискорених темпів розвитку часом і в 13 років чоловічий статевий орган досягає своєї остаточної довжини. А за деякої затримки процес може тривати і до 23 років. Мабуть, запитання С. М. викликане тим, що він невдоволений розмірами свого фалоса (статевого члена) в стадії ерекції, хоча самі по собі розміри пеніса не мають ніякого значення. Треба сказати, що С.М. не один переживає з цього приводу: значний процент чоловіків

воліли б мати фалос більших розмірів, оскільки щиро вірять: чим він крупніший, тим більше шансів задовольнити жінку. І помиляються. По-перше, у більшості жінок найчутливіші ерогенні зони знаходяться в ділянці клітора і входу до піхви — зрозуміло, що довжина фалоса не має першорядного значення. А відомі американські дослідники В. Мастерс і В. Джонсон експериментально довели, що за знання особливостей ерогенних зон і при психологічній гармонії ті чи інші розміри фалоса не мають взагалі ніякого значення. За даними О. М. Свядоща пеніс у стані ерекції найчастіше має 10–16 см у довжину. Тобто С. М. хвилює необґрунтований страх неспроможності. Багатьох чоловіків з підліткового віку турбує, чи співмірні розміри їхніх геніталій з розмірами геніталій ровесників. Причому майже всім здається, що вони програють, оскільки юнаки у розмовах люблять прибрехати про свої «сексуальні подвиги». Цікаво, що в розмові на цю тему юнак може й сам прибрехувати, зате співрозмовника вірить цілком. Одне слово, не варто зайве хвилюватися з цього приводу, домовились?

«У деяких народів світу хлопчикам роблять обрізання. Мені теж пропонують зробити. Але я хотів би знати, як це вплине на сексуальність?»

Олександр, м. Бершадь».

Однозначно на це запитання відповісти досить складно. Існують дві думки з цього приводу. Одні дослідники вважають, що обрізання лише незначною мірою впливає на сексуальність чоловіків. Інші ж стверджують, що після обрізання головка статевого члена залишається відкритою, обвітрюється, торкається тканин, стає грубішою і менш чутливою, а це, мовляв, подовжує тривалість статевого акту. Остання думка знову ж таки зводить процес парування до якогось механічного процесу, не враховуючи психологічних аспектів кохання. Скоріше, як і з розмірами статевого члена, тут зайве хвилюватися.

ЛЕЛЬ—лікар

С КАЖИ,
ЛЕЛЮ...

Кульки - бульбашки

Олександр ЄВТЄЄВ

Кульки-бульбашки вигулькували на поверхні. Ситро нагрівалось у склянці, воно кисло, старіло на очах, кволо тремтіло, коли поїзд струшувало на стрілках; і його хотілося вихлюпнути у вікно, щоб бризнуло воно зі склянки, розсипалося на льоту, кришталевими кульками застрибало по зеленій траві укусу.

А на дно склянки осяде червоний обідок, і важко буде його відлити.

Але жар, полудневий жар вигорілого степу, розчахнутого до обрію і, здається, ще далі, туди, де легким порохом дрижить сухий каламутний туман середини літа, влітає у спущене вагонне вікно, вкривав тіла потом, проступав мокрим тягарем на легкому літньому одязі.

І тут почалося щось дивне — з легким присмаком тривоги: так проступає ледь відчутна гіркота крізь солодкий чай. Це був запах пару, масного чорного гару. І він був чужий степові, який летів у вікні, тим-то й тривожив, що йому нізвідки взятись — усе вигоріло в оголеній пустці, пропалений сонцем, а коли щось і могло ще зайнятись, то тільки тліти, непомітно тліти, випускаючи тонкі пісні пасма димучого сіна.

Найдужче переміна подіяла на одного з пасажирів купе. У всіх інших нове відчуття викликало лише досаду, подібну до тієї, яку збуджує динамік, що зненацька заговорив за стіною, чи муха, що влетіла в темну прохолоду кімнати; досаду, заради якої не варто було вставати. Тривога розворушила тільки одного, чи то через те, що він був молодший за всіх інших, чи то просто не міг обмежувати себе в чомусь — такий не полінується підхопитись і висмикнути з розетки шнур динаміка або пристукнути муху.

Повіки, злетівши, відкрили сірі, ясні очі, і погляд їх був тверезий, тривожний, чистий від каламутної млявості. Замотало вагон на частих стрілках, з-під коліс почали розповзатися, роздвоюючись, нові й нові рейки. Запах густішав і міцнів, і ця густота

Юрій КОХ.
«Танець на смітнику», 1982 р.

позбавляла його тривоги; ось він зовсім зміцнів, так що тремтливі ніздрі настороженого допитливого пасажира впізнали в ньому смоляний, тяжкий дух асфальту, що кипів десь у чорному казані.

Зрозумівши це, пасажир спокійно сів на місце у попередній позі, не зважаючи більше на той запах, а інших так і тривожив неспокій, аж поки пропливли у вікні напівголі робітники, що метушилися навколо чадного казана — тоді плюнули роздратовано — тьху ти, чорт!

Соннота злетіла з вагона — почали рухатися валізи, штовхаючись, перші кинулися в тамбур плетені корзини, впливла у вікно, повільно спиняючись біля рами, жовтобіла стіна вокзалу, чимось схожа на плитку дешевого ірису, з якого щойно зірвали обгортку. Поїзд став.

Майже добу випадало чекати пересадки на потрібний поїзд, на швидкий південний експрес, що винесе його з цієї дохлої степової спеки в осяяну голубинь чистого

й ясного жару приморського міста. І там він зможе зникнути серед тисяч людей, мовби пірнувши у море. А тут накочувалася на нього часом тінь неспокою, і тривожним був погляд, що миттю охопив вокзал, убогий сквер при ньому, ряди лав, низьку кам'яну будівлю туалету. В ньому на підвіконні пухирями взялася фарба, хотілось їх роздушити, і здавалося дивним, що ламалися вони із слабким сухим тріском, і з продушеного пухирця не виточувалось і краплинки вологи.

І тіні найрясніших дерев жовтуваті, все здавалося, що це ще не справжня тінь, що поруч є густіша, — так він пройшов майже половину алеї скверу і, зрозумівши, що можна пройти її всю навиліт і не вибрати місця, сів віддалік від усіх на лаву під каштаном.

Він підніс до сигарети танучий без вогню сірник,

сигарета затліла; здавалось, і не потрібні сірники, досить лише затягтися, й сигарета спалахне сама собою.

Тепер, після обіду та кількох чарок коньяку, приємно було простягти обважнілі ноги, припасти спиною до лави й розкинути руки. Та ось сигарета почала відгонити гіркотою, пішли низкою непрохані, тривожні видіння — дивно в такий день зринув за приспущеними повіками сірий, осоружний, мерзлий світанок, комашина, в подертих ватянках колона, сучий ляскитливий гавкіт... Він підвівся, пішов до гастроному, поміченого за сквером, і зробив кілька жадібних ковтків зі скляної фляги.

І ось кольорові плями попливли під стуленими повіками, лагідна туга хвиля двигтіла в потилиці, слух розслаблено ловив гомін вулиці, не вирізняючи з нього хлипкого гудіння автобусних дизелів, човгання підшов, дзвінків трамвая, гороб'ячих погуків, людських голосів. Тільки піт тепер рясно проступав на чолі, струминки провалювалися по обличчю до підборіддя, і звідти треба було стирати його рукою.

Навскоси, на лаву по той бік алеї, хтось сів. Заговорили — жіночими голосами, але не збудили поки що цікавості. Та й дивитися не було потреби — голоси й так малювали цих жінок, що народилися й вирости в ситих південних містах, засаджених акаціями, каштанами й тополями. Але близька розмова тривожила, непомітно тривожила, і непомітно для нього самого його голова повернулася, не розпльощуючи очей, у той бік, і через деякий час почали прорізатися окремі слова.

— Тепер... Три... ні, два... Він... Тоді...

Як до хвилі відпливу, серед свисту, гуркоту глушителей, линує слух до цієї розмови, відтинаючи решту звуків.

— ...дитяче глупство. Уявляєш собі, колись я мріяла випробувати його за двох, ну, щоб відчувати те саме, що й він, водночас, разом... — Вона глибоко зітхнула. — Та потім зрозуміла, і то на краще, що не можна.

— І так вистачає? — засміявся другий голос.

— Та ні, просто це вбило б нас.

— Чому?

— Не розумієш? Ну подумай: я відчуваю те саме, що й він, і своє, це вже за двох... і він те саме. І так, множачись, далі, все сильніше... ну, як ото в прогресії... Як детонація, чи що. Ну, вибух насолоди...

— Атож, твій останній очкарик миттю б ноги простяг — і так, бідолаха, всох він чогось останнім часом, — усе сміявся другий голос. — Ох, Ленко, дивачка ти.

«Тьху, свинство», — мигцем подумалось йому, а втім, ім'я потурбувався запам'ятати.

— ...Насолода... може, когось і вбила б. Тьху, не наче шоколадом обжертися... Ну, а як бути потім, коли відрізає й сором — чи вони не знають ні відрізає, ні сорому?

...Коли відрізає й сором, і бруд, коли скінчено, і одного не розумієш — навіщо це було, і хочеться тільки, щоб забулося скоріше, затяглося пеленою інших вражень... Так дитина, погано щось намалювавши, тре малюнок твердою червоною гумкою, слинить її, і все одно залишається брудна пляма...

Атож, це мене доконало б...

Хвиля знову відпливла, вони говорили тихіше, але ті приглушені жіночі голоси тепер тривожили його ще навіть більше, через те що дражливо вислизала суть, ніздрі його чутливо здригнулись — дихання пішло глибоке, різке, зле, а розмова тепер часто пересипалася сміхом, і тепер йому дуже захотілося побачити їх.

Вони були майже такі самі, які уявлялись, і все-таки ледь інші, як звичайно буває з тим, що добре собі уявляєш, але нарешті побачиш. Особливо цікавила його та, перша.

Він чомусь ненавидів сонячні окуляри, в тіні яких вільно, як сірої похмурої днини, відкриті очі й не збагнути виразу їх, і майже терпіти не міг, коли з цієї темряви скла дивився на нього неясний людський погляд.

Саме такий побіжний погляд з-під опуклих круглих скелець у сталевій оправі зупинився на ньому, вловив його увагу до неї, і повні червоні губи всміхнулися зверхньо, вдоволено, і обличчя знов обернулось до співрозмовниці.

І він теж усміхнувся — але яка несхожа була ця усмішка. Він тепер оглянув їх уважно й відзначив валізу й дорожню сумку, що стояли біля їхніх ніг.

— Ну, скінчилася перерва. Так і не відтягли на вокзал, — кивнула подруга на речі.

— Що там, на вокзалі, робити? Посиджу тут до вечора, візьму таксі.

— Ну, щасливо тобі, я побігла.

Вони поцілувались, і подруга справді побігла, обернулася в кінці алеї й помахала рукою.

Він теж підвівся, пішов до гастроному і, осміхнувшись, попросив біля прилавка десять плиток шоколаду «Гвардійський».

Загорнутий у папір шоколад скидався на цеглину. Він повільно перейшов алею, підступив упритул до жінки й став довго, пильно, не відводячи очей, дивитись їй в обличчя, в обличчя з коротким прямим носом, великими темними очима й верхньою губою, вкритою чорним пушком.

Попервах зверхній був її погляд, потім ледь пожвавіли очі від цікавості, потім спалахнуло обурення, а він почекав, поки дійде воно до переляку, і ще трішечки виждав, і тільки тоді, коли мавчанка ось-ось мала розколотись гнівним запитанням, сказав:

— Дозвольте допомогти вам дістатися до вокзалу.

— А звідки ви взяли, що мені треба на вокзал?

— Я помилився? — І голос його був насмішкуватий, але насмішку цю відчував тільки він. — Ну, не на вокзал, то з вокз... чи куди вам буде завгодно.

— Ні, мені справді треба на вокзал, але пізніше, отож...

Тоді він сів поруч і завів потрібну в таких випадках розмову, поки що поклавши пакунок між собою і нею і відчуваючи в собі якусь пружку силу від того, що стримував сміх.

— Слухай-но, зроби ласку... — попрохав він її, коли таксі привезло їх до вокзалу і вони сіли в затінку вбогого станційного скверу.

— Ну ось, так і знала! Усі ці послуги й джентльменство закінчуються проханнями... і, як правило,

аж надто нескромними.

І він не стримався ледь-ледь, і зненависть майнула в його викривлених губах, але тільки зненависть, а тугу, нудьгу йому вдалося приховати, не виказуючи їх, коли знову повів легку, жваву, без запинки розмову.

А хотілося просто сказати:

— Та зніми ти ці окуляри!

* * *

Метрів за триста від вокзалу був крихітний гайок, і, здавши речі до камери схову, він умовив її піти туди. Не можна сказати, щоб це було дуже важко.

Дерева в гайку виявилися хирлявими акаціями, з ріденьким і наполовину пожовклим, уже мертвим листям. Перетинав її колись давно викопаний рів, що пообсипався й поріс травною. Величезні, діаметром у людський зріст, бетонні труби кидали на пожухлу траву густу, різку тінь. У ній вони й сіли, біля самого отвору однієї з труб. Звідти, ледь спотворена, з металічним якимсь призвуком, одразу ж озивалась на їхні голоси луна.

Він розгорнув пакунок із шоколадом.

— Боже, скільки!.. — вигукнула вона.

* * *

Він усе дослухався до луни, не замислюючись, щось відповідав, аби тільки не вмовкала луна, яка чимось заворожила його.

Він приніс кілька пляшок мінеральної води, і вона, жуючи шоколад, раз у раз пила з пляшки, закидаючи голову назад і все нарікаючи, що вода тепла. Сам він не пив і тільки час від часу жбурляв геть спорожнені нею пляшки й слухав, що відповість на це луна з бетонної труби. Нарешті, стомившись, перестав дослухатися.

Заходив вечір. Слабшав жар сонця, але не приходила полегкість — інший, нагнічений за день у землю, в труби і навіть, здавалось, у тонкі, майже всохлі бадилки, жар витікав тепер на них і палив майже так само, як і сонячний.

Тепер йому зовсім не хотілося говорити, та й не треба було: він навіть не вслухався у її голос, що зливався зі спекою. І пам'ять знову далеко відлинула від цього дня, цієї мови, і знов почалися оті самі привиди, що й у сквері. Але тепер він не відганяв їх, і, вдивляючись внутрішнім зором у плетиво колючого дроту, вслухаючись у примарний сучий гавкіт, вглядався в ненависні обличчя і в обличчя друзів.

Ледь видні далеко за станцією, коло казана, що пускав у степ густі пасма чорного диму, все ще метушилися люди, і тьмяно відсвічували їхні лиснючі спini — і не знати навіщо копошилися вони цього спекотного дня коло чорного пекла казана у тремтливих валах розжареного повітря. Масний дим поширювався, світлішав, припадав до колій, розливався в степу каламутним потоком. Він був схожий на дрібку марганцю, що розчиняється в склянці води. Але навіщо, навіщо копошилися там люди, в чорному, сморідному, розпеченому, покорченому пеклі?

Ні, він пішов без вороття від цієї марноти... Та чи можна взагалі піти?... В ньому нараз спалахнула злоба. І, рвучко повернувши голову, він подивився на дівчину.

Та вона сиділа мовчки, напіводвернувшись від нього і обхопивши руками коліна. І смутне було її обличчя, ніжний овал щоки, щемлива вічна загадка тайлась у западинах очниць, прикритих повіками.

Хвилювання перехопило подих. Він одвернувся, приліг на траву, поклавши голову на зігнуту руку.

— Про що ти думаєш? — тихо спитала вона. І голос був спокійний та лагідний і не розігнав його спогадів — найпримхливіших, ніжних спогадів дитинства.

— Я... та так... — відповів він, не забираючи руки від очей. А коли забрав її, повільно повертаючись до дійсності, то побачив, що вже зовсім звечорило. І крізь широкі жерла труб скісно линули промені, освітлюючи їх ізсередини рожевим світлом.

Високо в небі тягся літак, і хотілося позбутись його настирливого гудливого стугону, як ото в дитинстві невтримно кортіло сколупнути з коліна припорошений струп підсохлого садна.

Не відводячи погляду від світла, що точилося з труби, він заговорив:

— Я якось грався увечері, возив автомобільчика, і раптом випадково роздушив мурашку — їх там багато повзало. Вона прилипла до землі, мокра, і корчилася, ворушила лапками. Я... мені так стало жаль... і раптом, не розуміючи сам як, роздушив ще одну... І заплакав. І сидів, і ревів, і душив їх ще і ще, десятками, мабуть, до істерики... до нестями... ледве мати мене забрала...

— А, так... Який жаль, розумію, — промовила вона голосно, і його скрутила навальна зненависть.

Він осміхнувся, не відриваючи погляду від труби, дістав з кишені флягу, наполовину повну, одним духом випив і обережно поставив її долі. І раптом стрибнув до дівчини, перекинув, перехопив біля самої землі її плечі в падінні, другою рукою підхопив під коліно, круто повернувся, вкинув її в жерло труби й сам упав за нею.

Зірвана, навіть не тріснувши, білизна, тверде коліно, туго розсунуті під вагою його тіла ноги, пружка сила від тепла цих ніг...

Він мстився за те, що це було. За те, що воно не було потужним і прекрасним, мстився за почуту розмову і за те, що робив оце з нею. І не розумів уже, кому мстився — чи то їй, чи собі, чи життю. Вона приймала його зненависть як навальну пристрасть; вдавнена в увігнуту кам'яну долівку, вона віддавалася розкрито, повільно, на повну силу і, зрідка розплющуючи очі, невиразно бачила, майже не помічаючи тепер, те, що не раз пригадається потім, — рожеве небо, чорно обрізане дугуватим краєм труби.

У червонястому злому світлі під стуленими повіками мигтіли безформні плями, він чув її стогін і свій хрипкий віддих, спотворені луною бетонної труби, і раптом дочув у цій луні насмішкувате, моторошно тверезе, глумливе знущання над собою, над тим, що чинять вони тут, цю мить, цього вечора. З жахом розплющив він очі, відплинув умити вишневий сік, і сіре бетонне світло вп'ялося в простерте під ним тіло, в напіводвернене, з живою мукою в приплющених очах, роздутих у вдиху ніздрях, краплині прозорі слини в кутку викривленого рота, обличчя.

Я. МАКАР

„НЕКТАРОВЕ

складений з різних шматків
твердих м'яких плинних
це все для кохання
це тіло твоє для кохання
в якому щось душа

ніч коли прокидається демон
коли прокидаються
палкі бажання
дивні химери язичтва
повертаються
бажання солодкого страждання
струменить
білі джерела
шукають прохід до озер
самці нахилившись над самками
старезний танок танцюють

ця жадлива жоржина
на жіночому тілі
це нектарове жерло жаги
на жіночому тілі

дві дівчини кохаються вночі
дві дівчини шукають насолоди
то дві змії злились
як дві лози в огні
їх вабить кришталева чистота
грайливі посмішки вустами
вони для мужнього ще не дозріли
то квіти ще
а не ядро спокуси
та сороміцькі губи вже чекають
розгорнені як стулки черепашок
не відають солодкий вихід-вхід
і розчиняються одна в одній
найглибшого бажаючи знайти

ЖЕРЛО ЖАГИ"

ця сила не оминає
весняної ночі
кожної ночі у ліжку шукаєш біса
знаходиш на тілі бісенят
розбурхуючи яких
ти шаленієш
на тобі брунькується зав'язь
у конвульсіях б'єшся до ранку
збуджуючи істеричним криком
світанок

ця сила не оминає
весняної ночі

одна незрозуміла жінка
усі жінки її відображення
у неї похилі плечі
запалені потріскані вуста
зморшкувата шкіра
волосся пахне печерою
звідтіля плотська жінка
колоритна соковита жінка
така материнська жінка
вона сильніша від чоловіка
він у владі її солодкій
я шукаю її розтинаючи світ
хтивістю з раннього дитинства
хтивістю з кров'ю роду
хтивістю з материнського
молока

над лежачим скляна підлога
ходять жінки в пеньюарах
незвична жінка знизу
ходять стовбури без коріння
ходять шукаючи свій корінь

м. Кривий Ріг.

Слайди Анатолія СТЕПАНЕНКА

РУФІНОВІ «ЕРОТИКИ»

Як і про багатьох інших авторів «Палатинської Антології» (унікальної збірки епіграм, писаних давньогрецькою мовою протягом майже двох тисячоліть — з VI ст. перед Хр. до X ст. по Хр.), абсолютно ніяких біографічних відомостей не збереглося і про Руфіна. Відомо лише, що цей поет жив у II ст. по Хр. в одному з давніх, заснованому ще йонійцями, міст на західному узбережжі Малої Азії. Руфін, поруч з іншим поетом свого часу — Стратоном, обнови жанр «еротиків», тобто таких поетичних творів, переважно епіграматичної форми, темою котрих є любов. І якщо Стратон оспівував кохання між особами однієї статі (з його епіграм майже виключно складається дванадцятьма книжка «Палатинської Антології», якій учені візантійські граматики дали назву «Хлопчикова муза»), то Руфін описував більш звичну в новіших часах любов між статями. Він уклав тільки одну збірку своїх «Еротиків», які, хоча в дечому технічно й недосконалі, все-таки пізніше потрапили до збору квітів грецької епіграми, бо відіграли помітну роль у відживленні давнього жанру, що у грецькій ліриці своїми коренями сягає VI ст. перед Хр. У н'ятій книзі «Палатинської Антології», котра повністю присвячена еротичній (у грецькому розумінні цього слова) епіграмі, поміщено 38 епіграм Руфіна. Частина з них пропонується в перекладі українською мовою. Кожній перекладеній епіграмі перекладач, за українською традицією, дав свою назву, яка, за грецькою традицією, відсутня в оригіналі. Переклади виконані в жовтні 1986 року. Для їх кращого розуміння необхідно зробити три пояснення:

- 1) Ельпіда — промовисте ім'я, по-українському Надія;
- 2) Коресс — акрополь в Ефесі, де був храм Артеміді;
- 3) Самій — острів з однойменним містом біля берегів Малої Азії. Інші імена і реалії — загальновідомі.

Малюнок Володимира СЛОВЕЖИ

РУФІН

НАДІЯ (АР V 9)

Мила Ельпідо, нехай принесе це вітання Руфіна Радість. Чи ж нарізно так радість відчуємо ми? Я (тільки очі згадаю твої) вже терпіти не можу. Більше розлуки: пусте ліжко не гріє мене; Сльози не сходять з лиця — чи то в храм Артеміді заходжу! Чи то з Коресса їду. Завтра нарешті мене Рідна земля привітає: до тебе (назустріч очима) Я повен сил полечу. Щастя не матиме меж.

КОРОТКЕ ЖИТТЯ (АР V 12)

Мила Продіко, по купелі стиснемось міцно в обіймах, Вип'ємо келих вина, чистого келих вина. Швидко минає веселе життя; надокучлива старість На перешкоді стає; радощам край кладе смерть.

ПОЦІЛУНОК (АР V 14)

Губи наблизить Європа: приємний її поцілунок, Навіть якщо уста тільки торкаються вуст. Але не тільки торкається верхами вуст: притискає Міцно до рота уста, аж забувається дух.

НЕПРИРОДНА ПРИСТРАСТЬ (АР V 19)

Спершу на хлопчиків кидав я оком, тепер — на дівчаток, Тож замість диска тепер брязкальце маю в руках, Бо нарум'янений квіт (біла шкіра натерта красилом) Більше припав до душі, ніж чистота юнаків. Море так пастиме оленів скоро між хвиль, а дельфінів Вижене пастися в ліс непрохідний Ерімонт.

КОРОТКЕ ЖИТТЯ II (АР V 21)

Чи не казав я: старієм, Продіко! Не вішував я: Скоро прийдеши роки нашу зруйнують любов! Нині вже зморшки і сиве волосся і тіло зів'яло, Нині втратили вже свіжу принаду вуста. Зараз до тебе приходять, облесливо просять, Продіко? Ти от стоїш, але всі наче проходять повз гріб.

ГЛУЗЛИВА ПОРАДА (АР V 41)

Хто так потлумив тебе, хто викинув голу за двері? Серце у нього черстве? Гнів йому розум затьмив? Може, раніше прийшовши, застав чужолобника в тебе? То не біда, бо жінки завжди любилися так. Нині, якщо хто заходить, а інший ще вдома — то двері Варто заперти: тоді будеш спокійна цілком.

РІЗНІ ДІВЧАТА (АР V 42)

Злиь мене надто проста і надто уміла дратує: Перший аби поскоріш, другий аби повільніш!

ЗАСПОКІЙЛИВА ПРОПОЗИЦІЯ (АР V 43)

Він тебе вигнав невбрану за двері? Хтось інший був дома? Сам він псів не пас! Від Піфагора прийшов! Ти розревешся невтішно, ковтаючи сльози з обличчя, І під дверима всю ніч будеш тремтіти мені? Та перестань. Хочеш, іншого я (хто б не бив тебе завжди, Хто б міг прощати щораз) миттю для тебе знайду!

ПОРТОВІ ГЕТЕРИ (АР V 44)

Он — Душогубка, а онде — Суденце: обидві гетери Гавань Самійську давно наче в облогу взяли. Хлопці, усі, як один, уникайте піраток Кіпріди: Хто з ними бій зав'язав, піде небавом на дно.

ДВОЇСТИЙ ЕРОТ (АР V 97)

Разом обох однією поранив стрілою, Ероте: Справді ти бог! Одного вціливши з двох: ти не бог!

НЕТЕРПЛЯЧКА (АР V 103)

Довго, Продіко, мені стукотіти і довго благодати? Ти однак вперто вдаєш, наче й не чуєш мене. Вже ж сивина пробивається в тебе, вже скоро від тебе Матиму втіху таку ж, як від Гекаби Пріям.

Передмова і переклад з давньогрецької Тараса ЛУЧУКА

Перший український
еротичний журнал
розповсюджуватиметься
протягом 1992 року через
кіоски «Союздруку».
Читайте в наступному
номері:

♥
ЖИТІЄ ГАРЕМНОЄ —
щоденники славнозвісної
Роксолани.

♥
ВСЕ ПРО СЕКС —
унікальна енциклопедія
сексуальних рекордів.

♥
НАРОДНА ЕРОТИЧНА
рослинна символіка.

♥
ПЕРЕЛЮБЛЕНИЙ
ПАРИЖ — 10 тисяч
коханок Жоржа Сіменона.

♥
УКРАЇНСЬКЕ ЕРОТИЧНЕ
ОПОВІДАННЯ.

♥
ЛЮБОВНА ЛІРИКА.

♥
ХРАМ ДІВОНІЙ
і ХРАМ ГОЙТОСИРА —
для тих, хто хоче
побудувати міцну сім'ю.

♥
ФОТОМОДЕЛІ
в роботах фотомайстрів
України.